

**СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРАЛ,
ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР, ХЭЛТЭС, АГЕНТЛАГ, СҮМДЫН
2022 ОНЫ 04 ДҮГЭЭР САРЫН АЖЛЫН МЭДЭЭ**

2022.05.05

Сүхбаатар сум

Нэг. Удирдлага, зохион байгуулалтын хурээнд:

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын үйл ажиллагааны талаар:

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал 2022 оны 04 дүгээр сард 1 удаа хуралдаж 6 асуудал хэлэлцэж 10 тогтоол баталлаа. Үүнд:

1. Аймгийн Засаг даргын 2021-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 2021 оны ажил арга хэмжээний хэрэгжилтийн явц, үр дүнг хэлэлцээд "Тодорхой үр дүнд хурсэн" гэж үнэллээ.

2. Газрын үнэлгээний зэрэглэл /бүс-/ийн зааг, хязгаар, газрын төлбөрийн хувь хэмжээг шинэчлэн тогтоож, тогтоолыг Хууль зүйн яаманд Захиргааны хэм хэмжээний актад бүртгүүлэхээр хүргүүллээ.

3. Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татварын хувь хэмжээг шинэчлэн тогтоож, тогтоолыг Хууль зүйн яаманд Захиргааны хэм хэмжээний актад бүртгүүлэхээр хүргүүллээ.

4. Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татварын хэмжээг шинэчлэн тогтоож, тогтоолыг Хууль зүйн яаманд Захиргааны хэм хэмжээний актад бүртгүүлэхээр хүргүүллээ.

5. Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Ажлын албаны бүтэц орон тоог шинэчлэн тогтоов.

6. Орхонтуул сумын үүсэн байгуулагдсаны 90 жилийн ойг 2022 оны 07 дугаар сард тэмдэглэн өнгөрүүлэхийг зөвшөөрлөө.

7. Орхонтуул сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 80 жилийн ойг 2022 оны 10 дугаар сард тэмдэглэн өнгөрүүлэхийг зөвшөөрөв.

8. Мандал сумын Түнхэл тосгоны Ерөнхий боловсролын сургуулийн үүсэн байгуулагдсаны 60 жилийн ойг 2022 оны 06 дугаар сард тэмдэглэн өнгөрүүлэхийг зөвшөөрлөө.

9. Сүхбаатар сумын Мэргэжил сургалт үйлдвэрлэлийн төвийн үүсэн байгуулагдсаны 50 жилийн ойг 2022 оны 10 дугаар сард тэмдэглэн өнгөрүүлэхийг зөвшөөрөв.

10. Мандал суманд үйл ажиллагаа явуулдаг Улаанбаатар Төмөр замын Зүүнхараа зангилааны Моносхон цэцэрлэгийн үүсэн байгуулагдсаны 70 жилийн ойг 2022 оны 06 дугаар сард тэмдэглэн өнгөрүүлэхийг тус тус зөвшөөрлөө.

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга Б.Нарантуяа "Цахилгаан дамжуулах үндэсний сүлжээ" төрийн өмчит хувьцаат компанийн Төвийн бүсийн салбарын дарга Ж.Мөнхжаргал тэргүүтэй тус компанийн төлөөллийг хүлээн авч уулзлаа. Уулзалтад аймгийн Засаг дарга Н.Лхагвадорж, аймгийн Засаг даргын орлогч Ж.Сайнцог, аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, хөрөнгө оруулалтын хэлтсийн дарга Я.Мөрөн нар оролцов.

Цахилгаан дамжуулах үндэсний сүлжээний төвийн бүсийн салбарын Сүхбаатар дэд станц нь анх 1965 онд 10Mba хүчин чадалтай ашиглалтад орж, 1989 онд өргөтгэн 10Mba-н трансформатор суурилуулж нийт 20Mba хүчин чадалтайгаар одоог хүртэл 57

жил тасралтгүй ажиллаж байгаа юм. Сүхбаатар дэд станц нь Сүхбаатар сумын 5483 айл өрх, 353 аж ахуйн нэгж, Шаамар, Алтанбулаг сумын 315 аж ахуйн нэгж 2781 айл өрхийг хангадаг байна. 2001, 2004, 2017 онуудад Дархан Сэлэнгийн бүс нутгаар болсон хүчтэй салхи шуурга, байгалийн онц аюултай үзэгдлийн нөлөөгөөр агаарын шугамын тулгуур унаж, дамжуулагч утас гэмтсэн, зарим сумдын хэрэглэгчдийг цахилгаан эрчим хүчээр тасалдуулсан мөн цахилгаан дамжуулах агаарын шугам болон дэд станцын засвар үйлчилгээ хийх үед Сэлэнгэ аймгийн 8580 айл өрх, 709 аж ахуй нэгжийг эрчим хүчээр тасалж ажилладаг зэрэг хүндрэл үүсдэг байна.

Цаашид Сэлэнгэ аймгийн цахилгаан хангамжийг нэмэгдүүлэхийн тулд Сүхбаатар дэд станцыг Ерөө дэд станцтай холбосон 80 км урттай 110 кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам шинээр татаж холбох шаардлагатай, 110 кВ-ын Ерөө цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын дамжуулах чадварыг сайжруулан утсыг сольж шинэчлэх, шинээр баригдах шугам, дэд станцын газрын асуудлыг шийдвэрлэж өгөх, шинээр баригдах шугам, дэд станцын өргөтгөлийн ажлын зураг төсвийг хийлгэх санхүүжилтийг аймгийн төсвөөр шийдвэрлэж өгөх зэрэг саналыг аймгийн удирдлагуудад тавилаа. Мөн Сүхбаатар цахилгаан дамжуулах агаарын шугамын хамгаалалтын зурvas зөрчсөн Сүхбаатар сумын 4, 8 дугаар багийн 24 айл өрх, 4 аж ахуйн нэгж байгууллагад зурvas чөлөөлөх ажлыг гүйцэтгэх, хамгаалалтын зурvas тогтоох аймгийн Засаг даргын захирамжийг шинэчлэн баталж өгөхийг хүслээ.

Аймгийн удирдлагууд дээрх санал хүсэлтийг сонсоод юуны өмнө Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргатай хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулан хамтран ажиллах боломжтой бөгөөд гэрээнд тусгагдсан ажлуудыг аймгийн хөгжлийн жилийн төлөвлөгөөнд тусгах замаар гүйцэтгэх, Сүхбаатар дэд станцыг Ерөө дэд станцтай холбох 80 км цахилгаан дамжуулах шугамын трассын координатыг тогтоон аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар батлуулах, мөн дээрх хамтран ажиллах ажил арга хэмжээний талаар аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын хуралдаанд мэдээлэл бэлтгэн танилцуулж, улмаар зураг төсвийн санхүүжилтийг аймгийн төсөвт тусгахад аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Төлөөлөгчдийг мэдээллээр ханган ойлголт өгөх шаардлагатайг дурдаж хоёр тал харилцан тохиролцлоо.

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Зөвлөлийн анхдугаар хуралдаан хуралдаж дараах асуудлыг хэлэлцлээ. Үүнд:

1. Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Зөвлөлийн хуралдааны дэгийн төсөл
2. Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны ажлын төлөвлөгөөний төсөл

3. Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх 2021 оны төлөвлөгөөний биелэлтийн танилцуулга

4. “Өсвөрийн шигшээ багийн өнөөгийн байдал, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тухай мэдээлэл, саналын тухай

5. “Ковид-19” цар тахлын үед эрүүл мэндийн салбарт авч хэрэгжүүлж байгаа ажил, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний тухай мэдээлэл зэрэг асуудлыг хэлэлцэв.

Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газар, Хүнс хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яам, Нутгийн өөрөө удирдах байгууллагын институцийн чадавхыг бэхжүүлэх нь төсөл, Дархан-Уул, Сэлэнгэ аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралтай хамтран Малын албан татварын тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах чиглэлээр хэлэлцүүлгийг Сэлэнгэ аймагт зохион байгууллаа.

Хэлэлцүүлэгт ХХААХҮ-ийн дэд сайд Г.Батсуурь, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын ахлах референт П.Энхсайхан, ХХААХҮЯ-ны Мал аж ахуйн бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газрын дарга Д.Батмөнх, ХХААХҮЯ-ны Газар тариалангийн бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газрын мэргэжилтэн А.Бямбадорж, Монголын Бэлчээр ашиглагчдын нэгдсэн холбооны гүйцэтгэх захирал Н.Ганхуяг, Сэлэнгэ, Дархан-Уул аймгуудын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Дарга, Төлөөлөгчид болон тус аймгуудын Хүнс хөдөө аж ахуйн газрын дарга нар, малчид, тариаланчид, фермерүүдийн төлөөлөл зэрэг 60 орчим хүмүүс оролцов.

Хэлэлцүүлэгт оролцогчид мал аж ахуйн салбарын бодлого, төлөвлөлт, хэрэгжилт болон Сэлэнгэ, Дархан-Уул аймаг дахь тариалангийн салбарын онцлог, бэлчээрийн даац, Төрөөс бэлчээрийн талаар баримталж буй бодлого, малын тоо толгойн албан татварын тухай хуулийн хэрэгжилт болон Бэлчээрийн менежментийн талаар хэрэгжүүлж байгаа ажил, шинэлэг шийдлийн талаар хэлэлцэж санал бодлоо солилцлоо.

Сургалтын таатай орчныг бүрдүүлж, сургалтын байгууллагаудыг тоног төхөөрөмж, сургалтын хэрэглэгдэхүүнээр хангах нэгдсэн бодлого, зохицуулалтыг хэрэгжүүлснээр сургалтын чанар, үр дүнг дээшлүүлэхэд тодорхой ахиц гарна гэж үзэж Сэлэнгэ аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2021 оны 07 дугаар сарын 02-ны өдрийн 60 дугаар тогтоолоор “Сургалтын байгууллага-тоног төхөөрөмж” арга хэмжээг баталсан билээ.

Дээрх арга хэмжээний хүрээнд аймгийн хөрөнгө оруулалтаар 16 сургууль, 13 цэцэрлэг 6 нэр төрлийн 50 ширхэг 150 сая төгрөгийн өртөг бүхий үдийн цай, дотуур байрны гал тогоо, цэцэрлэгийн гал тогооны тоног төхөөрөмжөө өнөөдөр хулээн авлаа.

“Сургалтын байгууллага-тоног төхөөрөмж” арга хэмжээ нь 2021-2024 онуудад Ерөнхий боловсролын 34 сургууль, 38 цэцэрлэгийг хамран үе шаттайгаар хэрэгжинэ.

Монгол Улсад мэргэшсэн төрийн албыг бий болгоход дэмжлэг үзүүлэх, төрийн байгууллагад жендэрийн тэгш байдлыг бий болгоход төрийн албан хаагчдын хүлээх үүрэг, хариуцлагыг тайлбарлан таниулах, төрийн байгууллагын удирдах албан тушаалтнуудын жендэр ба хүний эрхийн мэдлэг, чадавхыг бэхжүүлэх зорилгоор Монгол Улсын Хүний эрхийн үндэсний комиссоос “Жендэр ба хүний эрх” төрийн байгууллагын удирдах албан тушаалтнуудад зориулсан сургалтыг зохион байгууллаа.

Сургалтад сумдын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга, Засаг дарга нар оролцож байгаа бөгөөд Хүний эрхийн мэдрэмжтэй төрийн албаны үйл ажиллагаа, Шийдвэр гарахад анхаарах хүний эрхийн зарчим, асуудал, Жендэрийн мэдрэмжтэй бодлого, төлөвлөлт, Байгууллагын үйл ажиллагаанд жендэр ба хүний эрхийн үнэлгээ хийх нь, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Хүний хувийн мэдээллийг хамгаалах тухай, Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн зохицуулалт, Хөдөлмөрийн хүрээний дарамт, хүчирхийлэл хүний эрхийн зөрчил болох нь зэрэг сэдвүүдийг суралцахаас гадна Мэдээлэл солилцон хүний эрхийн талаар ярилцлаа.

Монгол Улсад Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах зөвлөл, ХБНГУ-ын Хянис-Зайделийн сан, Хэнтий аймгийн ГХУСАЗСЗ хамтран Хүрээлэн буй орчны гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлэх, талуудын хамтын ажиллагааг сайжруулах, байгальд ээлтэй аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх боломж нөхцөл, гарц шийдлийг тодорхойлох зорилготойгоор зөвлөгөөнийг зохион байгууллаа.

Зөвлөгөөнд БОАЖЯ, Уул уурхай хүнд үйлдвэрийн яам, Шүүхийн Ерөнхий зөвлөл, Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал /ГХУСАЗСЗ/, Цагдаагийн ерөнхий газар,

ХХЕГ, МХЕГ, Экологийн цагдаагийн алба зэрэг гишүүн байгууллагууд болон Сэлэнгэ, Хэнтий, Сүхбаатар, Дорнод аймгуудын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал /ГХУСАЗСЗ/ дарга, гишүүд оролцлоо.

Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын үйл ажиллагааны талаар:

Төрийн албаны ерөнхий шалгалт 04 дүгээр сарын 01,02-ны өдруүдэд явагдаж, Сэлэнгэ аймагт шалгалт өгөхөөр бүртгүүлсэн 221 иргэнээс 201 иргэн шалгалтад орж 90,9 хувийн ирцтэйгээр шалгалтын үйл ажиллагаа явагдлаа. Үүнээс 64 иргэн буюу 31,8 хувь нь тэнцэж төрийн албаны нөөцөд бүртгэгдэхээр боллоо.

Манай аймагт Монгол Улсын Төрийн албаны зөвлөлийн дарга Б.Баатарзориг тэргүүтэй НҮБ-ын хөгжлийн хөтөлбөрийн стратеги бодлогын зөвлөх Д.Дэмчигсүрэн, Хүний нөөцийн удирдлага, аудитын газрын ахлах мэргэжилтэн Д.Энхтулга нар ажиллаж Төрийн албаны зөвлөлийн салбар зөвлөлийн үйл ажиллагаа, төрийн албаны ерөнхий шалгалтын зохион байгуулалттай танилцаж, аймгийн Засаг даргын Тамгын газар, Сүхбаатар хот, Алтанбулаг, Баянгол, Хүдэр, Ерөө сумдын төрийн захиргааны болон төрийн тусгай, төрийн үйлчилгээний зарим байгууллагуудад ажиллалаа.

Төрийн албаны зөвлөлийн дарга Б.Баатарзориг аймгийн Засаг дарга Н.Лхагвадорж, Засаг даргын орлогч Ц.Рэгзэдмаа, Засаг даргын Тамгын газрын дарга Θ.Сувдаа болон сумдын Засаг дарга, иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын дарга, төрийн албан хаагчдын төлөөлөлтэй уулзаж үр дүнд суурилсан цалин хөлсний тогтолцоо, төрийн албан хаагчийн нийгмийн баталгаа, орон нутаг дахь төрийн албаны хүний нөөцийн хүрэлцээ, хангамж, шинэ сэргэлтийн бодлогын хэрэгжилт, төрийн бүтээмж зэрэг төрийн албаны шинэтгэлийн тухайлсан сэдвүүдээр санал солилцлоо.

Олон улсын Хөдөлмөрийн байгууллагаас жил бүрийн 04 дүгээр сарын 28-ын өдрийг "Ажлын байран дахь хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дэлхийн өдөр" болгон олон улсын хэмжээнд тэмдэглэдэгтэй холбогдуулан манай аймаг "Аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн зэрэг соёлыг хамтдаа төлөвшүүлье" уриан дор "Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сарын аян-2022" арга хэмжээг зохион байгууллаа. Сарын аяны хүрээнд аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй нийт 210 аж ахуйн нэгж байгууллагуудад аяныг зохион байгуулан нийт 1200 гаруй ажилтан албан хаагч үзүүлэх сургалт болон хууль эрх зүйн сургалт сурталчилгаа, мэдээ, мэдээлэл өгсөн.

Аймгийн Засаг дарга Н.Лхагвадорж нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын захирагч Д.Сумьяабазартай албан уулзалт зохион байгуулж хамтын ажиллагааны санамж бичигт гарын үсэг зурлаа. Энэхүү санамж бичгийн хүрээнд манай аймаг нийслэл хоттой:

- Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөнийг хамтран хэрэгжүүлэх,
- Инновацийн чиглэлээр харилцан туршлага судлах,
- Аялал жуулчлал, боловсрол, эрүүл мэнд, хөдөлмөр эрхлэлтийн чиглэлээр хамтран ажиллах,
- "Намрын ногоон өдруүд" арга хэмжээг нийслэл хотод зохион байгуулж орон нутгийн үйлдвэрлэгчдийнхээ зах зээлийн эргэлтийг нэмэгдүүлэх,
- Төрийн албан хаагчдад хууль эрх зүйн мэдлэг мэдээлэл олгох сургалтуудыг зохион байгуулах,
- Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд хамтран ажиллахаар тохиролцлоо.

Аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газраас "Төрийн дэмжлэг-тариаланч бидний итгэл найдвар" сэдэвт цахим хэлэлцүүлгийг зохион байгууллаа. Хэлэлцүүлэгт аймгийн Засаг

дарга Н.Лхагвадорж, Засаг даргын орлогч Ж.Сайнцог, Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын дарга Б.Мөнхтөр, 17 сумын Засаг дарга, тосгодын захирагч, хөдөө аж ахуйн тасгийн мэргэжилтнүүд болон Хаан банк, Төрийн банк, Голомт банк, Хас банкны салбарын захидал эрхлэгч, газар тариалан, төмс, хүнсний ногооны үйлдвэрлэгчид нийт 327 хүн хамрагдлаа.

Цахим хэлэлцүүлэгт ХХААХҮЯ-ны Бодлого төлөвлөлтийн газрын дарга Ц.Болорчулуун газар тариалангийн үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд 100,0 тэрбум, төмс, хүнсний ногооны үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд 50,0 тэрбум төгрөгийн жилийн 3 хувийн хүтэй, 2 жилийн хугацаатай хөнгөлөлттэй зээл олгох шийдвэрийн талаар танилцууллаа.

Онцгой байдлын ерөнхий газрын дэд дарга, бригадын генерал Б.Ууганбаяраар ахлуулсан ажлын хэсэг Сэлэнгэ аймагт ажиллаж, Монгол Улсын Шадар сайдын Сэлэнгэ аймгийн Засаг даргатай байгуулсан гэрээний дагуу Гамшгаас хамгаалах иж бүрэн сургуулийг 5 дугаар сард зохион байгуулах бэлтгэл ажлын явц. Мал амьтны гоц халдварт шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтын сарын аяны хүрээнд авч хэрэгжүүлж байгаа хариу арга хэмжээтэй танилцаж, аймгийн Онцгой комиссын өргөтгөсөн шуурхай хуралдааныг зарлан хуралдууллаа.

Өргөтгөсөн шуурхай хуралдаанд аймгийн Онцгой комиссын гишүүд танхимаар, сумдын Онцгой комиссын гишүүд цахимаар хамрагдлаа.

Мөн аймгийн Онцгой байдлын газар, Мал эмнэлгийн газар, Эрүүл мэндийн газар, Алтанбулаг Боомтын зөвлөлийн дарга нар нөхцөл байдлын талаар мэдээлэлтэй танилцаж, цаашид салбар хоорондын харилцан уялдаа холбоог сайтар ханган иж бүрэн сургуулийн бэлтгэл ажлыг хангуулах, дархлаажуулалтын аяныг богино хугацаанд үр дүнтэй зохион байгуулж ажиллахыг үүрэг болголоо.

2022 оны 1 дүгээр улиралд аймгийн хэмжээнд төрийн байгууллага, албан тушаалтанд нийт 960 иргэн хандаж санал, хүсэлт, өргөдөл, гомдол гаргаснаас 742 иргэний өргөдлийг хуулийн хугацаанд нь шийдвэрлэж хариу өгсөн нь 77.3 хувийн үзүүлэлттэй байна. Мөн 11 өргөдлийг шийдвэрлүүлэхээр холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд шилжүүлж шийдвэрлэсэн байна.

Тайлант хугацаанд иргэдээс гаргасан өргөдөл, гомдолд иргэдийн төрсний бүртгэл, регистрийн дугаарын зөрчил, цахим үнэмлэхээ сунгуулах, шилжилт хөдөлгөөн, бүртгэлийн хугацаа хэтэрсэн, халаалт дулаантай холбоотой болон бусад газрын харилцаа, нийгмийн халамжид хамрагдахыг хүссэн, хүүхдийн мөнгөний халамжид хамрагдах, мөнгөн тусламж, хөдөлмөр эрхлэлт, эрүүл мэндийн үйлчилгээний холбоотой асуудлаар тавьсан хүсэлт дийлэнх хувийг эзэлж байна.

Сүхбаатар сумын Орхон 6 дугаар багт айлын хашаанаас их бууны цэнэгтэй сум олдлоо гэсэн иргэний ирүүлсэн дуудлага, мэдээллийн дагуу аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Цэргийн штаб шуурхай арга хэмжээг авч Зэвсэгт хүчний жанжин штабын шуурхай удирдлагын баг, Дархан уул аймаг дахь зэвсэгт хүчний 330 дугаар ангийн тэсэрч дэлбэрэх зүйлсийн хайгуул устгалын бүлэг ажиллаж сумыг устгалд орууллаа.

Аймгийн Засаг даргын 2022 оны "Хугацаат цэргийн албаны ээлжит татлага зохион байгуулах тухай" А/126 дугаар захирамжийн дагуу 2022 оны нэгдүгээр ээлжийн хугацаат цэргийн албаны татлагыг аймгийн хэмжээнд 04 дүгээр сарын 18-29-ний хооронд зохион байгуулан ажиллалаа. Татлагат 1997 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 2004 оны 05 дугаар сарын 10-ны хооронд төрсөн хоёрдугаар зэргийн бэлтгэл үүрэгтэн залуучуудыг хамрууллаа.

Мөн Батлан хамгаалах сайдын 2022 оны 04 дүгээр сарын 15-ны өдрийн тушаалаар томилогдсон дэд хурандаа Б.Нямгэрэлээр ахлуулсан ажлын хэсэг хугацаат цэргийн алба хаах насны иргэдийн эрүүл мэндийн асуудлаар нутгийн захиргааны болон эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлага, цэрэг татлагын товчооны эмч, иргэдтэй эрүүл мэндийн үзлэг явуулж, хугацаат цэргийн албанаас чөлөөлөх ажлыг зохион байгуулсан.

Зэвсэгт хүчний Жанжин штабын даргын дугаар тушаалаар томилогдсон Стратегийн бодлого төлөвлөлтийн газрын стратегийн хэлтсийн дарга хурандаа Н.Буяндэлгэрээр ахлуулсан ажлын хэсэг Сэлэнгэ аймаг, Сант суманд ажиллаж Зэвсэгт хүчний Хойд бүсийн сургалтын нэгдсэн төвийн байнгын байрлал болон цэргийн ангийг байрлуулах цэгийг тогтоосон.

Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар, аймгийн Орон нутгийн өмчийн газар хамтран "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн 2022 оны улсын үзлэг зохион байгуулах тухай" сургалтыг аймгийн хэмжээний төр төсвийн байгууллагууд, ОНӨААТҮГ-ын дарга, эрхлэгч, ня-бо нарыг хамруулан зохион байгууллаа.

Манай аймагт "Эрдэс баялгийн салбарын хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, тулгамдаж буй асуудал, шийдэл" сэдэвт хэлэлцүүлэг болж, хэлэлцүүлэгт Ашигт малтмал газрын тосны газар, аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар, Мэргэжлийн хяналтын газар, Цагдаагийн газар болон орон нутгийн төлөөлөл оролцлоо.

Аймгийн Онцгой комиссын үйл ажиллагааны талаар:

Аймгийн Онцгой комиссын Шуурхай штабаас дэлхийн дахинд тархаад буй коронавирус /Ковид-19/-ын халдвартын тохиолдол гарч, халдвартах эрсдэл бий болсонтой холбоотойгоор урьдчилан сэргийлэх, хариу арга хэмжээ авах чиглэлээр Онцгой комиссын орлогч, Шуурхай штабын дарга, аймгийн Засаг даргын орлогч Ц.Рэгзэдмаагаар ахлуулсан Онцгой байдлын газрын 7, Цагдаагийн газрын 1, Мэргэжлийн хяналтын газрын 4, Эрүүл мэндийн газрын 1 нийт 13 албан хаагч өглөөний 09:00-21:00 цаг хүртэл ажиллан аймгийн Онцгой комиссын даргаас хийж хэрэгжүүлэх ажил, арга хэмжээний талаар өгсөн үүрэг чиглэл, мэргэжлийн байгууллагуудаас хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, нөхцөл байдлын мэдээллийг хүлээн авч холбогдох шийдвэрийг гаргаж, сумдын Онцгой комиссын дарга нарт үүрэг чиглэл хүргүүлж, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

Аймгийн Онцгой комиссын даргаас хийж хэрэгжүүлэх ажил, арга хэмжээний талаар өгсөн үүрэг чиглэл, мэргэжлийн байгууллагуудаас хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ, нөхцөл байдлын мэдээллийг хүлээн авч холбогдох шийдвэрийг гаргаж, сумдын Онцгой комиссын дарга нарт үүрэг чиглэл хүргүүлж, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

Шуурхай штабын 70363684, 70360119 дугаарын утсанд 5 мэдээллийг хүлээн авч шийдвэрлэсэн байна.

Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын цахим хуудас болон Онцгой байдлын газрын цахим хуудсанд Онцгой байдлын газар, "Дэлхийн Зөн Монгол" Олон Улсын байгууллагатай хамтран "Яагаад амны хаалт зүүх ёстой вэ?", "Гараа яагаад угаах ёстой вэ?", "Хамтын хүчээр халдвараас сэргийлье", "Ковидгүй Сэлэнгийн төлөө" шторк, аймгийн Онцгой комиссын мэдээ, мэдээллийг 2 удаа байршуулж, 1300 хандалт авсан.

Аймгийн хэмжээнд коронавируст халдварт /Ковид-19/-ын цар тахлын 1 дүгээр давлагаанд 217, 2 дугаар давлагаанд 4849, 3 дугаар давлагаанд 13783, 4 дүгээр давлагаанд 8285 нийт 27443 тохиолдолд батлагдаж 2022 оны 04 дүгээр сарын байдлаар 27440 иргэн эдгэрч, 62 хүн нас барж, гэрийн эмчилгээнд 2 иргэн өрх болон сум, тосгоны Эрүүл мэндийн төвийн хяналтад байна. 27443 тохиолдол батлагдсанаас

ойрын хавьтад 11846, дам хавьтад 5707, нийт 17553 ойрын болон дам хавьтад тогтоогдож байна.

Аймгийн хэмжээнд 04 дүгээр сарын 29-ний өдрийн байдлаар коронавируст халдварт /ковид-19/-ын 34 тохиолдол шинээр бүртгэгдэж, 31 хүн эдгэрч, 0 нас баралт бүртгэгдсэн.

Өссөн дүнгээр I тунд 70468, II тунд 66422, III тунд 37424, IV тунд 7117 тус тус хийгдээд байна.

Аймгийн хэмжээнд мал, амьтны гоц халдварт “Шүлхий” өвчний 2 голомтод хорио цээрийн дэглэм тогтоон ажиллаж байна.

Өвчлөл бүртгэгдсэн өдрөөс эхлэн нийт 11 өрхийн 38 үхэр нийт 38 мал, амьтанд гоц халдварт А01 өвчний шинж тэмдэг илэрч, эзмэгжүүлэн бүртгэлжүүлсэн.

Улсын Онцгой комисс болон Мал эмнэлгийн ерөнхий газраас 78700 тун вакцин хүлээн авч одоогийн байдлаар 1982 өрхийн 56600 үхэр, 37950 бог, нийт 94550 толгой мал, амьтныг вакцинуулалтад хамруулахаас, вакцинуулалт 99,9 хувьтай хийгдээд байна. Нийт 30 малын хашаа хороо, тоног хэрэгсэл, бэлчээрийн 35780 м² талбайд ариутгал халдвартайжүүлэлт хийсэн.

Онцгой байдлын ажил үйлчилгээний талаар:

Тайлангийн хугацаанд Мандал сум дахь Гал түймэр унтраах, аврах 19 дүгээр анги 9 гал түймэр, 2 зөрчлийн дуудлага, Сүхбаатар сум дахь Гал түймэр унтраах, аврах 36 дугаар анги 9 гал түймэр, 4 зөрчлийн дуудлага, Баянгол сум дахь Гал түймэр унтраах, аврах 40 дүгээр анги 3 гал түймэр, 1 ослын дуудлага, Сайхан сум дахь Гал түймэр унтраах, аврах 61 дүгээр анги 4 гал түймэр, 2 зөрчлийн дуудлага аймгийн хэмжээнд нийт 26 гамшиг осол, гал түймрийн дуудлагаар гарч ажиллалаа.

Гамшиг ослын дуудлага ёнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 254 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

Монгол Улсын Шадар сайдын баталсан “Шар усны үерийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх” нэгдсэн арга хэмжээг Онцгой байдлын газрын даргаар баталсан удирдамжийн дагуу 2022 оны 02 дугаар сарын 20-ны өдрөөс 04 дүгээр сарын 15-ны өдрийн хооронд 17 сум 6 тосгоныг хамруулан зохион явууллаа. Тус арга хэмжээний хүрээнд “Онцгой байдлын цаг” нэвтрүүлгийг бэлтгэн Онцгой байдлын газрын фэйсбууц цахим хуудсанд байршуулан иргэд, олон нийтэд хүргэн ажилласан.

Мөн байгууллагын цахим хуудсаар дамжуулан иргэд, малчдад “Өнжмөл шар өвсний түймрээс урьдчилан сэргийлье”, “Ой, хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлье” зэрэг сээрэмжлүүлэг шторкуудыг хүргэн ажилласан.

Ерөө сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 12 дугаар ангийн 35 сурагчдад алба сурталчлах өдөрлөгийг Онцгой байдлын газрын жагсаалын талбайд зохион байгуулсан. Өдөрлөгийн үеэр сурагчид албаны үйл ажиллагаа, алба хаагчдын ажил, мэргэжлийн онцлог, гал түймэр унтраах үндсэн албаны автомашин, аврах ажиллагааны багаж хэрэгсэл, гал сөнөөгчийн хувцас хэрэгсэлтэй танилцаж, гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгсэл сэдвээр сургалтад хамрагдсан.

Дархан-Уул аймгийн ерөнхий боловсролын “Дархан Эмпати” сургуулийн 9 дүгээр ангийн 66 сурагч, 5 багшид “Гал унтраах анхан шатны багаж хэрэгсэл” сэдэвт сургалтыг Онцгой байдлын газрын “Мазаалай” сургалтын танхимд зохион байгуулсан.

Онцгой байдлын газрын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргын баталсан “Газрын тос, газрын тосны бүтээгдэхүүний агуулах, шатахуун түгээх станц, Хий цэнэглэх станц, агуулах, АХЦС-ын барилга байгууламж”-д

Гамшгаас хамгаалах болон Галын аюулгүй байдлын тухай хууль, стандарт, норм, нормативын баримтын бичгийн хэрэгжилтийг хангуулах төлөвлөгөөт болсон гүйцэтгэлийн хяналтын шалгалтын удирдамж, Аймгийн хэмжээнд 2022 онд зохион байгуулах гамшгаас хамгаалах иж бүрэн сургууль, бэлэн байдлын үзлэг, удирдах бүрэлдэхүүний сургалтын хуваарь, Гамшгаас хамгаалах болон галын аюулгүй байдлыг хангуулах төлөвлөгөөт, төлөвлөгөөт бус болон гүйцэтгэлийн хяналт шалгалтын хуваарь, гамшгаас урьдчилан сэргийлэх нэгдсэн арга хэмжээний хуваарийг тус тус батлах тухай аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/53 дугаар захирамж, Онцгой байдлын газрын дарга, газрын орлогч, урьдчилан сэргийлэх тасгийн дарга нарын өгсөн үүрэг даалгаврыг тус тус удирдлага болгон хэрэгжүүлэн ажилласан.

Хяналт шалгалтын ажлын мэдээг нэгтгэсэн дүн:

Шалгалтад хамрагдсан объектын тоо	Зөрчил		Захиргааны арга хэмжээ		Заавал биенгүүлэх албан шаардлагын тоо	Албан мэдэгдлийн тоо	Танилцуулгын тоо	Ажиллагаа зогсоох тогтоолын тоо	Сургалт, дадлага, зааварчилгааны тоо, хүн/цаг	Хэвлэл мэдээллээр сурталчилсан тоо
	Ирүүлсэн зөрчлийн тоо	Шалгалтын явцад арилгуулсан зөрчлийн тоо	Ага авагдсан тоо	Хэмжээ субъектын тоо						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
22	17	6	-	-	26	-	-	-	28 ажилтан 1 цаг лекц	4

Тайлант үед 8 байгууллагаас ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалтыг зохион байгуулж зөрчлийг арилгасан 6 объектод ажлын байрны галын аюулгүй байдлын дүгнэлт олгож 75,000 төгрөгийн хураамжийг аймгийн төрийн сангийн дансанд тушаалгаж ажилласан.

Төрийн болон төрийн бус аж ахуйн нэгж байгууллагаас ирүүлсэн барилга байгууламжийн 10 ажлын зургийг хянаж Онцгой байдлын газрын даргаар баталгаажуулан дүгнэлт гаргаж холбогдох байгууллагаад хүргүүлэн 500,000 төгрөгийн хураамжийг аймгийн төрийн сангийн дансанд тушаалгаж ажилласан.

Мэргэжлийн хяналтын үйл ажиллагааны талаар:

Мэргэжлийн хяналтын газрын төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалтаар Хүдэр сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Хүдэр сумын ойн анги, байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, байгаль хамгаалагчид, 18 ойн мэргэжлийн байгууллага, иргэдийг хамруулан хяналт шалгалтын ажлыг хийж, хяналт шалгалтаар байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээний дүгнэлтгүй, цэвэрлэгээ хийсэн талбайг ойжуулахад шаардагдах тарьц, суулгацын байнгын нөөцгүй, ажиллагсдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хэрэгслээр хангаж ажиллаагүй, үйлдвэрлэлийн отглогоор бэлтгэгдсэн модыг туушаар тээвэрлэхгүй байгаа, цэвэрлэгээний ажлыг гүйцэтгэхдээ ойн экологийн байдалд сөрөг нөлөө үзүүлэхгүй, ёсвөр модыг хамгаалах технологи сонгоогүй, мод бэлтгэлийн технологийн картыг мөрдөж ажилладаггүй, мод бэлтгэгч мод бэлтгэл үйл ажиллагааг эхлэхээс өмнө технологийн карт боловсруулдаггүй, дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулж ажиллаагүй, газрыг хуульд заасан зориулалтын дагуу ашигладаггүй, байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээний

дүгнэлтгүй, сумын ойн ангитай экологийн хариуцлагын гэрээ байгуулаагүй, мод, модон материалын буртгэлийг хөтөлж худалдаж борлуулсан материалд баримт олгодоггүй зэрэгилэрсэн зөрчил, дутагдалд албан шаардлага хүргүүлж, 1 ойн мэргэжлийн байгууллагад зөрчлийн хэрэг нээн зөрчил шалган шийдвэрлэх ажиллагаа явуулж, Сайхан, Шаамар, Ерөө сумдад 5 аж ахуй нэгжүүдэд хяналт шалгалтыг хийж, 2 зөрчил дутагдлыг илрүүлж, 1 зөрчилд арга хэмжээ тооцож барагдуулан, 1 аж ахуй нэгжид зөрчлийн хэрэг нээн, хяналт шалгалтын ажил үргэлжилж байна.

Сүхбаатар сумын 2 дугаар багийн 18 дугаар байрны 5 давхрын гадна талын фасадны ажлыг гүйцэтгэж буй ажилчид аюулгүй ажиллагааны наад захын шаардлага хангахгүй ажиллаж байна гэсэн иргэдээс ирүүлсэн мэдээллийн дагуу хяналт шалгалт хийж илэрсэн зөрчил дутагдалд Зөрчлийн тухай хуулийн 10.15 дугаар зүйлийн 1.1 дэх үндэслэлээр 300.0 төгрөгөөр тортон барагдуулж ажиллалаа.

ХХААХҮЯ-ны малын генетик нөөцийн газар, аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газраас хамтран мал сүрэгт үзлэг ангилалт хийх, ялан тэмдэглэгээ хийж бүртгэлжүүлэх чиглэлээр сургалт зохион байгуулж, тус сургалтын үеэр “Үзлэг ангилалт хийх, бүргэлжүүлэлт хийхэд анхаарах асуудал”-ын талаар сургалт, мэдээлэл хийлзээ. Тус сургалтад 17 сумын Хөдөө аж ахуйн тасгийн мал зүйчид, Мал үржлийн ажил, үйлчилгээний чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг “Хуурч сүрэг” хоршоо, “Шилмэл сүрэг” хоршоо, “Номтын өндөр” ХХК, “Их цагааны рашаан” ХХК-ий төлөөлөл зэрэг 26 МААН мэргэжилтнүүд хамрагдлаа.

Стандарт, хэмжил зүйн үйл ажиллагааны талаар:

Бүтээгдэхүүний баталгаажуулалт: Мандал сумын “Ауруг ноёт” ХХК-ий “Хараа” хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүний цехийн “Хөлдөөсөн буз, банш”, “Хөлдөөсөн хуушуур”, “Хөлдөөсөн бөөрөнхий мах”, “Хөлдөөсөн котлет, тефтель” зэрэг 4 нэрийн 4 бүтээгдэхүүнд үнэлгээ хийж Мэргэжлийн хяналтын газрын итгэмжлэгдсэн лабораториид сорилт шинжилгээнд оруулах зөвлөгөөг өгч ажиллалаа.

Үйлчилгээний баталгаажуулалт: Сүхбаатар, Хүдэр, Шаамар, Мандал, Орхон, Баянгол сумдын 38 аж ахуйн нэгж, иргэний үйлчилгээний газрыг тохирлын үнэлгээнд хамруулж 35 үйлчилгээний газарт 20 хүнсний дэлгүүр, 4 минимаркет, 3 зоогийн газар, 1 кафе, 1 худалдааны агуулах, 2 амралтын газар, 1 зочид буудал, 1 дэн буудал, 2 хүнсний муҳлагийн үйлчилгээнд МУ-ын “Худалдааны газар, түүний үйлчилгээ үндсэн шаардлага MNS 5021:2007”, “Хоолны газрын ангилал, зэрэглэл. Үндсэн шаардлага MNS 4946:2005”, “Худалдааны агуулах. Ерөнхий шаардлага MNS 5364:2011”, “Хэрэглэгчдэд зориулсан үйлчилгээ Зочид буудлын үйлчилгээний чанарын зэрэглэл, үндсэн шаардлага MNS 5927:2008”, “Дэн буудал. Ерөнхий шаардлага MNS 5738:2007”, “Амралтын газар, жуулчны баазад тавих ерөнхий шаардлага MNS 6043:2019” стандартын шаардлагын дагуу тохирлын үнэлгээ хийж, тохирлын гэрчилгээг 1-2 жилийн хугацаатай олголоо.

Стандарт, мэдээллийн салбар сангаас 7 аж ахуй нэгж, байгууллага иргэний захиалгын дагуу 6 нэрийн 8 стандартын талаар мэдээлэл арга зүйн зөвлөмж өгч, борлуулсан байна. Дотоод албан хэрэгцээнд 1 нэрийн 1 стандарт олгосон.

Эзлэхүүн хэмжлийн төрлөөр: 15 ШТС-ын 56 түгээгүүр, 6 усны тоолуурт шалгалт тохицуулга хийн гэрчилгээ олгосон.

Механикийн хэмжлийн төрлөөр: Аймгийн нэгдсэн эмнэлгийн 106, худалдааны 77 жин 3 тухайд шалгалт баталгаажуулалт хийв.

Цахилгаан хэмжлийн төрлөөр: Айл өрх, аж ахуй нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд ашиглагдаж буй 1 ба 3 фазын 686 цахилгааныг тоолуурыг шалган баталгаажуулсан.

Дулаан даралтын хэмжлийн төрлөөр: 45 цусны даралтын аппарат, 25 термометр 46 нанометр шалган баталгаажуулав.

Шалгалт тохицуулга төрлөөр: Гаалийн газрын итгэмжлэгдсэн лабораторийн 19 жин, шилэн хэмжүүр.

“Номадс Резидэнс” ХХК-ий хүсэлтийн дагуу “Хоол үйлдвэрлэл үйлчилгээний газарт тавигдах шаардлага MNS 4946:2019”, “Зочид буудалд тавих ерөнхий шаардлага MNS 4588:2008”, “Кейтеринг үйлчилгээнд тавих шаардлага MNS 6885:2020” Стандарт болон “Хэмжил зүйн тухай” мэдлэг олгох сургалт зохион байгуулж тус сургалтад 20 гаруй ажилтан, албан хаагчид хамрагдсан.

Хоёр. Эдийн засаг, санхүүгийн бодлогын хүрээнд:

Тус сард 602 баримтаар 8,611 сая төгрөгийн төсөвт байгууллагын төлбөр тооцоог хянан гүйцэтгэлээ.

Аймгийн 03 дугаар сарын төсвийн гүйцэтгэлийн нэгдсэн мэдээг гаргаж Статистикийн хэлтэст хугацаанд нь хүргүүлж, мөн сарын аймгийн орлогын гүйцэтгэлийн мэдээг Татварын хэлтэстэй тулган баталгаажуулж, төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг сар бүр аймгийн web сайт, шилэн данс болон ил тод самбарт байршуулан ажиллаж байна.

Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтын санхүүжилтийг сум бүрд хуваарилан тавьж, тусгай зориулалтын шилжүүлгийн санхүүжилт олгосон.

1. Төсвийн гүйцэтгэлийн талаар:

Д/д	Үзүүлэлтүүд	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь
1.	Орон нутгийн төсвийн нийт орлого	22,147,001.5	13,475,442.1	60.8
1.1	Орон нутгийн төсвийн орлого Үүнээс: Аймгийн төсвийн орлого Сумдын төсвийн орлого	13,437,163.2 5,505,224.0 7,931,939.2	7,722,961.7 1,927,076.2 5,795,885.6	57.5 35.0 73.1
1.2	Сумдаас авах орлогын шилжүүлэг	831,416.6	421,070.3	50.6
1.3	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас олгох шилжүүлэг	2,905,366.8	699,209.3	24.1
1.4	Урьд оны үлдэгдэл /Орон нутгийн орлого/	2,629,986.1	2,629,986.1	100.0
1.5	Урьд оны үлдэгдэл /Орон нутгийн хөгжлийн сан/	1,734,753.9	1,734,753.9	100.0
1.6	Сум хөгжүүлэх сангийн орлого	543,534.6	147,708.8	27.2
1.7	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	64,780.3	119,752.0	184.9
2.	Орон нутгийн төсвийн нийт зарлага	22,147,001.5	12,469,981.7	56.3
2.1	Орон нутгийн төсвийн нийт зарлага Үүнээс: Сумдын орон нутгийн байгууллагуудын зарлага Сумдын орон нутгийн хөгжлийн сан Аймгийн шууд харьцагийн байгууллагуудын зарлага Үүнээс: Аймгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт	22,147,001.5 13,868,419.1 687,575.3 7,591,007.1 546,509.5	12,469,981.7 8,021,209.1 37,440.2 4,411,332.4 -	56.3 57.8 5.4 58.1 -

	Аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сан	1,378,902.3	-	-
	Халамжийн сан	36,713.2	26,153.0	71.2
	Шууд харьцдаг төсвийн байгууллагуудын зарлага	5,128,882.1	4,117,376.5	80.3
	Аймгийн Засаг даргын нөөц хөрөнгө	500,000.0	267,802.9	53.6
3.	Аймгаас олгосон санхүүгийн дэмжлэг, орлогын шилжүүлэг	4,465,743.3	4,335,400.6	97.1
3.1	Сумдад олгосон санхүүгийн дэмжлэг	2,195,712.3	2,195,712.3	100.0
3.2	Сумдад олгосон орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг Үүнээс: Хот тохижуулахын урсгал зардалд Мал эмнэлгийн үйлчилгээний зардалд Хөрөнгө оруулалтын зардалд	1,440,478.4 35,335.5 - 1,405,142.9	1,440,478.4 35,335.5 - 1,405,142.9	100.0 100.0 100.0 100.0
3.3	Аймагт олгосон орон нутгийн хөгжлийн сангийн орлогын шилжүүлэг Үүнээс: Хөрөнгө оруулалтын зардалд Мал эмнэлгийн үйлчилгээний хяналтын зардалд Усан хангамжийн татаас	829,552.9 708,902.3 99,000.6 21,650.6	699,209.9 578,559.3 99,000.0 21,650.6	84.3 81.6 100.0 100.0
4.	Тусгай сангудын зарлага	543,534.6	147,708.8	27.2
4.1	Сумдын сум хөгжүүлэх сан	543,534.6	147,708.8	27.2

2.Өргөн хэрэглээний барааны үнэ:

Өргөн хэрэглээний барааны нэр төрөл		2021 - III	2022 – III	2022–III 2021- III
1.ХҮНСНИЙ БАРДА				
1	Талх, гурил, будаа			
	Гурил /Алтан тариа, I зэрэг, кг/	1 300	1 550	119.2
	Талх /орон нутгийн, ш/	1 300	1 400	107.7
	Нарийн боов /кг/	2 500	3 500	140.0
	Будаа /кг/	2 500	3 100	124.0
	Элсэн чихэр /кг/	2 500	3 200	128.0
2	MAX МАХАН БҮТЭЭГДЭХҮҮН			
	Хонинь max /кг/	8 500	9 500	111.8
	Үхрийн max /кг/	10 000	12 500	125.0
	Адуунымах /кг/	8 000	8 500	106.3
	Ямаанымах /кг/	7 500	8 500	113.3
	Дотор маx, цувдай /Цусгүй/	5 000	4 000	80.0
	Хиам /чанасан, кг/	11000	14 500	131.8
3	CYY, CYYН БҮТЭЭГДЭХҮҮН, Өндөг			
	Сүү /задгай, л/	1 900	2 300	121.1
	Сүү / савласан, л/	3 000	3 800	126.7
	Тараг /задгай, л/	2 100	2 800	133.3
	Хорхой ааруул /задгай, чихэртэй, кг/	15 500	21 000	135.5
	Айраг /л/	5 000		
	Хуурай сүү /кг, Орос, 25% тослогтой/	4 500	5 900	131.1
	Өндөг /ш/	530	400	75.5

4	БҮХ ТӨРЛИЙН ӨӨХ ТОС			
	Ургамлын тос /л/	6 300	6 100	96.8
	Өөхөн тос /кг/	2 500	2 500	100.0
	Шар тос /кг/	15 000	25 000	166.7
	Масло /задгай, кг/	4 500	6 100	135.6
5	ХҮНСНИЙ НОГОО			
	Төмс /кг/	1 200	1 400	116.7
	Лууван /кг/	1 500	2 500	166.7
	Манжин /кг/	1 750	2 500	142.9
	Байцаа /кг/	1 500	3 000	200.0
	Сонгино /кг/	3000	2 500	83.3
	Өргөст хэмх /шилтэй, дарсан/	4 500	6 000	133.3
	Алаг салат /шилтэй, Urbanek, 630гр/	3 000	4 300	143.3
2. ШАТАХУУН				
	Бензин А - 80	1 400	2 450	175.0
	Бензин А - 92	1 470	2 500	170.1
	Дизелийн түлш	2 090	3 135	150.0

Гурав. Хууль, эрх зүйн бодлогын хурээнд:

Авлигатай тэмцэх газартай хамтран зохион байгуулсан “Таны эрх, таны оролцоо-Авлигад үгүй гэж хэлье” соён гэгээрүүлэх нээлттэй өдөрлөгийг зохион байгуулж, 23 агентлагийн 90 албан хаагч 8 багийн 140 иргэн 6 сургуулийн 287 сургачдыг хамрууллаа. Нээлттэй өдөрлөгийн арга хэмжээгээр “Шударга-Удирдагч, Шударга-Төрийн албан хаагч” аяны нээлтийг хийсэн.

Авилгатай тэмцэх газрын мөрдөгчийн мэдэгдлийн дагуу Алтанбулаг суманд ажиллах төлөвлөгөө гарган, батлуулж төлөвлөгөөний дагуу ажилласан. Үүнд:

Төрийн албаны тухай хууль, Авилгын хор хөнөөл, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Захиргааны эрх зүйн акт, Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн тухай хууль, Баримт бичгийн стандарт сэдэвт сургалтыг зохион байгуулсан.

Улсын бүртгэлийн хэлтэс: Иргэний бүртгэлийн чиглэлээр

- Төрсний бүртгэл - 151 /эрэгтэй - 72, эмэгтэй - 79/
 - Гэрлэлтийн бүртгэл - 42
 - Гэрлэлт цуцалсны бүртгэл - 12
 - Үрчлэлт - 3
 - Эцэг тогтоолт - 13
 - Овог эцэг /эх/-ийн нэр, нэр өөрчилсний бүртгэл - 7
 - Нас барагт - 54
 - Нийт олгосон иргэний үнэмлэх - 299
 - Шинээр олгосон иргэний үнэмлэх - 112
 - Дахин олгосон иргэний үнэмлэх - 28
 - Иргэний үнэмлэхийн хугацаа дуусч авсан - 170
 - Гадаад паспорт олголт - 1054
 - Аймаг хотоос бүр мөсөн шилжин ирсэн - 159
 - Хот доторх шилжилт хөдөлгөөн - 155 тус тус бүртгэгдсэн байна.
- Газар өмчлөх, эзэмшиг, ашиглах эрхийн улсын бүртгэлийн чиглэлээр:*
- Хүлээн авсан мэдүүлгийн тоо - 861

- Анхны бүртгэл - 56
- Өмчлөх эрх шилжих гэрээ - 133
- Барьцааны гэрээ - 19
- Бүртгэлд өөрчлөлт оруулах - 44
- Лавлагаа хуулбар - 27
- Нийт бичигдсэн гэрчилгээний тоо - 580

Цагдаагийн газар: Сэлэнгэ аймгийн хэмжээнд бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, зөрчлийн мэдээ /урьдчилсан байдлаар/

д/д	Үзүүлэлт	2021.IV	2022.IV	Өсөлт, бууралт	Хувь
1	Нийт бүртгэгдсэн гомдол мэдээлэл	1052	1640	588	55.8 хувиар өссөн
	Үүнээс: Гэмт хэргийн шинжтэй гомдол мэдээлэл	358	473	115	32.1 хувиар өссөн
	Үүнээс: Зөрчлийн шинжтэй гомдол мэдээлэл	694	1167	473	68.1 хувиэр өссөн
2	Нийт бүртгэгдсэн гэмт хэрэг	189	310	121	64.0 хувиар өссөн
3	Нийт бүртгэгдсэн зөрчил	3302	9940	6638	3 дахин өссөн

Архивын тасаг: Архивын баримтыг цахим хэлбэрт шилжүүлэх ажлын хүрээнд Хөтөлийн "Цемент шохой" ХК, Шаамар сумын Дулаанхаан тосгоны Захирагчийн албаны хөмрөгийн нийт 38 хадгаламжийн нэгжийн 4461 хуудас баримтын агуулгыг уншиж заалт 2910, хүний нэр 24114, байгууллагын нэр 702, газар зүйн нэр 566 шивж эх баримттай холбох ажлыг хийж, холболт дутуу аймгийн Нэгдсэн эмнэлгийн 3 хадгаламжийн нэгжийн 647 хуудас баримтыг эх баримттай нэгтгэж холбосон.

Зураг төсөл, техникийн баримтын бүртгэлийг шинэчлэх ажлыг эхлүүлсэн бөгөөд дээрх төрлийн 5 объектын баримт бичгүүдэд техник боловсруулалт хийсэн.

2022 онд архивын баримтад нягтлан шалгалт хийх ажлын төлөвлөгөөний дагуу Ерөө сумын Засаг даргын Тамгын газрын хөмрөгийн 1948-2001 оны нийт 156 хадгаламжийн нэгжид хэсэгчилсэн тооллого хийж сэлбэн засалт, дансны шинэчилсэн бүртгэлийг гаргаж БНШАЗК-ын хурлаар хэлэлцүүлэхэд бэлэн болгосон.

Иргэд, байгууллагын хүсэлтийн дагуу цахим, мастер хувь, болон цаасан суурьтай баримтаас архивын хуулбар 270, магадалгаа, тодорхойлолт 16, мөн онлайн захиалгын дагуу 10 иргэнээс ирсэн хүсэлтийг шийдвэрлэн лавлагааг гаргаж иргэнд хүргүүлсэн. Мөн Төв аймгийн Сум дундын Иргэний хэргийн анхан шатны шүүх, Баянзүрх, Чингэлтэй дүүргийн Иргэний хэргийн анхан шатны шүүх, Ховд аймгийн Жаргалант сумын Өмгөөлөгчдийн холбооноос ирүүлсэн албан бичгийн дагуу иргэнд холбогдох архивын лавлагаа, тодорхойлолтыг тус тус гарган хүргүүлсэн.

Дөрөв. Нийгмийн хөгжлийн боллогын хүрээнд:

Боловсрол, соёл урлаг, спортын талаар: Түшиг, Цагааннуур, Зүүнбүрэн сумын ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгт зөвлөн туслах чиглэлээр ажиллаж, 119 цагийн хичээл, үйл ажиллагааг ажиглаж, давхардсан тоогоор 202 багш, ажилтанд мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгч ажилласан.

Ахлах ангийн нийгмийн ухааны сургалтын төлөвлөгөө, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх, сурагчдаа элсэлтийн ерөнхий шалгалтад бэлтгэж буй багш нарт онол, арга зүйн цахим

сургалтыг “Олон улсын харилцаа” агуулгын хүрээнд зохион байгуулж мэргэжлийн 55 багш хамрагдсан.

“Ээлжит хичээлийн цахим контент боловсруулах арга зүй” сургалтыг үндэсний сургагч багш нартай хамтран зохион байгуулж 34 сургуулийн 72 багш оролцсон.

Сургууль, цэцэрлэгийн хүүхдийн “Эрүүл мэндийн үзлэг” зохион байгуулах ажлыг зохион байгуулах албан тоотыг хүргүүлснээр эрүүл мэндийн үзлэг хийгдэж байна.

Зүүнбүрэн сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 11^а ангийн сурагч Алтанхуягийн Бадартөгс нь 2022-2023 оны хичээлийн жилд АНУ-ын Засгийн газрын санхүүжилттэй ахлах ангийн сурагчдад зориулсан манлайллагч бэлтгэх Олон Улсын Боловсролын “FLEX” хөтөлбөрийн шалгаруулалтад тэнцсэн байна. 2022 оны элсэлтийн ерөнхий шалгалтын бүртгэлд 2022 онд төгсөх 924, өмнөх онд төгссөн 117, нийт 1041 шалгуулагч бүртгүүлсэн.

Боловсрол, шинжлэх ухааны газар, “Юнител” группийн хамтын ажиллагааны хүрээнд аймгийн Ерөнхий боловсролын сургуулийн 12-р ангийн 765 сурагчид 1,000 төгрөгийн үнэ бүхий “Smart days” дугаарыг шинээр үүсгэж, өөрийн нэр дээр Юнителийн дугаартай 219 сургачийн дугаарыг 1 удаа 5,000 төгрөгөөр цэнэглэсэн бөгөөд нийт зардал 1,860,000 төгрөг болж, сурагчид интернэт дата ашиглан цахим сургалтад хамрагдаж, мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх боломжийг бурдүүлсэн байна.

Засгийн газрын тэтгэлэгт хөтөлбөрийн төгсөгч М.Даваасүрэн, Үндэсний номын сангийн ахлах ном зүйч Б.Цогжаргал, Чингэлтэй дүүргийн хүүхдийн номын өргөөний эрхлэгч Ц.Баянмөнх нар Сэлэнгэ аймгийн Соёл, урлагийн газар, Төв номын сангийн номын санч, ажилчдад, сумдын номын санчитдтай Австралийн болон Үндэсний номын санд хэрэглэгдэж буй үйлчлүүлэгч төvtэй шилдэг туршлагаасаа хуваалцаж, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өглөө.

Монгол Улсын Ерөнхий сайдын санаачлагаар улс, орон даяар 2022 оны 02 дугаар сарын 16-аас 06 дугаар сарын 01-ний өдрийг хүртэл зохион байгуулагдаж буй “Илүүдэл жингүй–Эртэч Монгол” дасгал хөдөлгөөнийг дэмжих аянд Сэлэнгэ аймаг нэгдэн идэвхтэй оролцож байна. Аяны хүрээнд Биеийн тамир спортын газар, Усан бассейн, бүжгийн Хатад студи, Нийтийн бүжгийн холбоо, Ахмадын хийн дасгал, Мандал суманд үйл ажиллагаа явуулж байгаа фитнесс, спиннинг, Баянгол, Цагааннуур, Сайхан, Алтанбулаг, Ерөө сум Дулаанхаан тосгоны спортын цогцолборуудад өглөөний 06:30-07:30 цагийн хооронд 02 дугаар сарын 16-наас шууд лайваар дасгал хөдөлгөөн хийгдэж байгаа ба 04 дүгээр сарын байдлаар 37 аж ахуй нэгж байгууллага, 35 сургууль, 44 цэцэрлэгийн багш албан хаагчид, иргэд нийт 9443 хүн хамрагдаад байна.

Идэрчүүдийн аймгийн аварга шалгаруулах сагсан бөмбөгийн тэмцээн 5 бүсээс шалгарсан шилдэг баг тамирчид эрэгтэй эмэгтэй 20 багийн 300 гаруй тамирчид оролцсон.

1. Эрэгтэй

- 1 дүгээр байр-У.Маргад ахлагчтай Сүхбаатар сумын 2 дугаар сургууль
- 2 дугаар байр-Б.Амартувшин ахлагчтай Сүхбаатар сумын 1 дүгээр сургууль
- 3 дугаар байр-У.Мөнхбадрал ахлагчтай Сайхан сумын 1 дүгээр сургууль

2. Эмэгтэй

- 1 дүгээр байр-О.Уужимзаяа ахлагчтай Сүхбаатар сумын 2 дугаар сургууль
- 2 дугаар байр-Л.Уянга ахлагчтай Сэлэнгэ бүс
- 3 дугаар байр-П.Ариунсанаа ахлагчтай Мандал сумын 3 дугаар сургууль

3. Багийн дүнгээр

- 1 дүгээр байр- Сүхбаатар сумын 2 дугаар сургууль
 - 2 дугаар байр- Шаамар сумын Ерөнхий боловсролын сургууль
 - 3 дугаар байр- Сайхан сумын 1 дүгээр сургууль
4. Сагсан бөмбөгийн тэмцээний шилдэг 6 тоглогчоор шалгарсан тамирчид
- Шилдэг эрэгтэй довтлогч-У.Маргад /Сүхбаатар сумын 2 дугаар сургууль/
 - Шилдэг эмэгтэй довтлогч-О.Уужилзаяа /Сүхбаатар сумын 2 дугаар сургууль
 - Шилдэг эрэгтэй хамгаалагч-Б.Амартүвшин /Сүхбаатар сумын 1 дүгээр сургууль/
 - Шилдэг эмэгтэй хамгаалагч-Энх-үжин /Мандал сумын 3 дугаар сургууль/
 - Шилдэг эрэгтэй холбогч-Ү.Бадрал/Сайхан сум/
 - Шилдэг эмэгтэй холбогч-О.Энхжин /Сүхбаатар сумын 2 дугаар сургууль/ тус тус шалгарсан.

Сэлэнгэ аймгийн өсвөр үеийн аварга шалгаруулах хөнгөн атлетикийн тэмцээн зохион байгуулагдаж нийт 9 багийн 110 тамирчид өрсөлдсөн.

2022 оны Идэрчүүдийн Улсын аварга шалгаруулах волейболын тэмцээн зохион байгуулагдаж нийт 64 багийн 1000 гаруй тамирчид хурд хүч авхаалж самбаагаа сорин өрсөлдсөн.

Эрэгтэй:

- 1 дүгээр байранд М.Уранбаяр ахлагчтай “Сэлэнгэ Таванхан ноён”
- 2 дугаар байранд Э.Гансух ахлагчтай “Залуу Монгол 50” клуб
- 3 дугаар байранд Э.Ууган-эрдэнэ ахлагчтай Өмнөговь аймаг

Эмэгтэй:

- 1 дүгээр байранд М.Энхжин ахлагчтай Баянзүрх дүүргийн Уурхайчин-21
- 2 дугаар байранд Н.Эрдэнэбаясгалан ахлагчтай Баянхонгор аймаг
- 3 дугаар байранд Х.Пүрэвжав ахлагчтай Сэлэнгэ аймаг

Волейболын спортын мастер, ахмад тамирчин С.Одмаагийн нэрэмжит ахмадын аймгийн аварга шалгаруулах волейболын тэмцээн Мандал суманд зохион байгуулагдаж, тэмцээнд 22 багийн 170 гаруй тамирчид оролцсон.

Сэлэнгэ аймгийн шагайн харвааны аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээн Сүхбаатар сумын биеийн тамир спортын газрын спорт зааланд зохион байгуулагдлаа. Тус тэмцээнд Улсын үлэмж дархан мэргэн 6, Улсын дархан мэргэн 1, Улсын харьшгүй мэргэн 1, Улсын гарамгай мэргэн 2, Улсын хошой мэргэн 4, Улсын мэргэн 7, Аймгийн гарамгай мэргэн 40, хүндэт харваач 1 тус тус оролцлоо. Тэмцээнд нийт 26 багийн 206 харваач оролцсон.

Их жанжин Д.Сүхбаатарын нэрэмжит XXXXIII дахь удаагийн бөхийн чөлөөт барилдааны өсвөр үеийн охид, хөвгүүдийн тэмцээн зохион байгуулагдаж тэмцээнд нийт 23 жинд 33 байгууллагын 810 тамирчид оролцсон.

Багийн дүнгээр:

- 1 дүгээр байр Г.Амархүү дасгалжуулагчтай Сэлэнгэ аймаг 155 оноогоор
- 2 дугаар байр Ё.Батдархан дасгалжуулагчтай “Дархан хасу” клуб 115 оноогоор
- 3 дугаар байр Ш.Баянмөнх дасгалжуулагчтай “Тэх Мөнх” клуб 100 оноогоор шалгарсан амжилт үзүүллээ.

Эрүүл мэндийн талаар: Цагааннуур сум, Хэрх тосгоны эрүүл мэндийн төвд “Эх хүүхэд, яаралтай тусламж, сувилхуйн тусламж үйлчилгээ болон байгууллагын эрсдэл, чанар аюулгүй байдал”-ын чиглэлээр 37 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн ажилтнуудад ажлын байранд дагалдуулах сургалт зохион байгуулсан.

Алтанбулаг сум, Ерөө сумын Бугант тосгонд “Сүрьеэгийн далд халдвартын эрт илрүүлэг” үзлэгийг зохион байгуулж нийт 683 иргэн хамрагдаж цээжний рентген зурагт өөрчлөлттэй 58, үүнээс илэрхий сүрьеэ 1, 19 хүн цэргийн шинжилгээнд хамрагдаж Сүрьеэгийн гурван шинэ тохиолдлыг илрүүлсэн байна. Мөн Уушгини түрхэц эерэг сүрьеэ, эмэнд тэсвэртэй сүрьеэгээр өвчлөгчдийн өрхийн хавьтлын 40 хүнийг Туберкулины арьсны сорилд хамруулснаас 22 хүнд “эерэг” хариу гарсан байна.

Хөдөлмөр эрхлэлт, нийгмийн хамгаалал, нийгмийн даатгалын хүрээнд: Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж, тусlamж хөнгөлөлтийн үйлчилгээг 2022 оны 04 дүгээр сард 66631 иргэнд 21618015.5 мянган төгрөгийн санхүүжилтээр халамжийн үйлчилгээг цаг хугацаанд нь иргэдэд үзүүлсэн байна.

Халамжийн санд орон нутгийн төсвөөс тайлант хугацаанд 17 иргэнд 20400.0 мянган төгрөгийг олгоод байна.

Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээний төсөл хөтөлбөрт нийт 17 sumaас 1 тосгонд 18 төсөл ирснийг газар дээр нь очиж танилцаж ажлын хэсгийн хурлаар 4 сарын байдлаар 8 төсөл сонгон шалгарч 11,0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгох шийдвэр гарсан.

Хөдөлмөр эрхлэлтийн нийтлэг үйлчилгээг хүртээмжтэй, чанартай хүргэх үүднээс иргэдэд дараах үйлчилгээг үзүүлж Хөдөлмөрийн зах зээлийн мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэж мэдээлсэн. Үүнд:

- Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, зөвлөгөө өгөх, мэдээллээр хангах үйлчилгээнд 25 иргэн
- Идэвхтэй ажил хайгаар 317 иргэн
- Ажил зуучлах үйлчилгээнд 162 иргэн
- Шинээр бий болсон ажлын байранд 136 иргэн
- Сул чөлөөтэй 216 ажлын байр

Идэвхтэй ажил хайгаар 317 иргэн бүртгүүлсэн ба ажил олгогчоос ирүүлсэн сул чөлөөтэй 216 ажлын байрны захиалгын дагуу 162 иргэнийг ажилд зуучлан ажилласан. Зуучлагдсан ажлыг үйл ажиллагааны чиглэлээр нь авч үзвэл:

- Хөдөө аж ахуйн салбарт 64
- Уул уурхайн салбарт 61
- Боловсрол 12
- Боловсруулах үйлдвэрт 6
- Бөөний болон жижиглэн худалдаа 4
- Бусад салбарт 15

Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, зөвлөгөө өгөх, мэдээллээр хангах ганцаарчилсан үйлчилгээг 25 иргэнд үзүүлсэн байна.

Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөрийн хүрээнд санхүүгийн дэмжлэг олгох арга хэмжээг зарлан, санхүүгийн дэмжлэг олгох арга хэмжээнд хамрагдах иргэдийн хүсэлтийг авч нэгтгэн, зохион байгуулалтын бэлтгэл ажлыг ханган ажиллаж байна.

Аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтэс нь Улсын Нийгмийн даатгалын Ерөнхий газраас 1.767.512.600 төгрөгийн санхүүжилт хүлээн авсан.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлогын төлөвлөгөө 10907847.14 мянган төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэл оруулах төлөвлөгөөтэйгээс 11382410.38 мянган төгрөг хуримтлуулж төлөвлөгөөний биелэлт 104.35 хувьтай байна.

- Тэтгэврийн даатгалын сангаас 18231 тэтгэвэр авагчдад 26300794 мянган төгрөг

- Тэтгэмжийн даатгалын сангаас 2128 даатгуулагчдад 886358 мянган төгрөгийн ХЧТА, жирэмсэн болон амаржсаны, оршуулгын тэтгэмж
- ЮМШӨ-ний даатгалын сангаас 185 даатгуулагчид 310677 мянган төгрөгийн тэтгэвэр, Ю-ийн тэтгэмж, сувиллын зардал
Ажилгүйдлийн даатгалын сангаас 148 даатгуулагчдад 276545 мянган төгрөгийн ажилгүйдлийн тэтгэмжийг тус тус олгосон.

Нийт 21 аймаг, 9 дүүргийн нийгмийн даатгалын 1995-2005 оны 107 лавлагааны хүсэлтийг хүлээн авч 104 лавлагааг гарган хугацаанд хүргүүлж, аймаг дотроо 273 иргэд даатгуулагчаас лавлагааны хүсэлтийг авч нийт 372 лавлагааг хугацаанд гарган ажилласан.

Гэр бүл, хүүхэд залуучуудын хөгжлийн талаар: Хүүхдийн өөрийн сонирхолд тулгуурласан, хүүхдийн оролцоог дэмжсэн, чөлөөт цагаа зөв өнгөрүүлэх, авьяас чадвараа нээн илрүүлэх зорилгоор Мандал хүүхдийн ордоор 6 төрлийн дугуйландаа 105, Орхонтуул сумын Хүүхэд хөгжлийн төвийн 4 төрлийн дугуйландаа 22, нийт 127 хүүхэд хамрагдсан.

Залуучуудын хөгжлийн төвөөс "Электрон тамхины хор хөнөөлийг таниулах" сургалтыг Ерөнхий боловсролын 11 сургуулийн 9-12 дугаар ангийн 838 сурагчдад зохион байгуулж, сургалтаар өсвөр үеийн сурагчдад электрон тамхины хор хөнөөлийг таниулах, хорт зуршилаас урьдчилан сэргийлэх, хорт зуршилд автахгүй байх, хэрэглэхгүй байхыгuriаллаа.

Хүүхдийн эрхийг хамгаалах, хүүхдийн эсрэг шийтгэлийг таслан зогсоох "Хүүхдийг зодож шийтгэхийг таслан зогсоох дэлхийн өдөр"-ийг тохиолдуулан "Хүүхдийг эрэг аргаар хүмүүжүүлье" сэдэвт сургалтыг зохион байгуулж, сургалтад 15 байгууллага, 510 хүн хамрагдсан.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн хамгааллын салбар комисс нь 2 удаа хуралдаж, нийт 20 хүүхдийн асуудлыг шийдвэрлэлээ.

Хүүхдийн тусlamжийн 108 утсаар 04 дүгээр сарын байдлаар 17 дуудлага бүртгэгдсэн ба орон нутгаар нь ангилахад ХЭУБ-2, Сүхбаатар 4, Мандал 6, Зүүнбүрэн 1, Орхонтуул 2, Ерөө 1, Шаамар 1, Цагааннуур 2, тус тус бүртгэгдсэн байна. Ирсэн дуудлага мэдээллийг Хамтарсан багуудад шилжүүлэн мэргэжлийн удирдлагаар хангаж ажиллаж байна.

Аймгийн Засаг даргын 2022 оны № А\136 дугаар захирамжаар батлагдсан удирдамжийн дагуу Хүүхэд харах үйлчилгээний тухай хууль, болон үйлчилгээний стандартын хэрэгжилтийг хангуулах ажлын хэсэг байгуулагдаж, 2 төвийн 5 хүүхэд харагчдын 25 хүүхэд хамрагдаж, 3.7 сая төгрөгийн санхүүжилт хийгдлээ.

"Дэлгэцийн донтолтоос сэргийлж, эрүүл мэндээ хамгаалцаа" 6 сарын аяныг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд Сүхбаатар сумын Ерөнхий боловсролын 6 дугаэр сургуулийн 5-8 дугаар ангийн 110 сурагчдад "Хүүхдийн эрх ба үүрэг" сэдвээр сургалт зохион байгуулж, хүүхдийн эрх үүрэг хариуцлага, хүүхдийн оролцооны өөрийн удирдлагын байгууллагын үүрэг оролцооны талаарх мэдээллийг өгч, хүүхдийн эрхийн талаарх агуулга бүхий постер бэлтгэж тараасан.

"Дэлгэцийн донтолт"-ыг илрүүлэх судалгааны асуумж боловсруулан, ерөнхий боловсролын сургуулийн 1002 сурагчдыг хамруулаад байна. Сэтгэл зүйн цахим хуудсаар дамжуулан дэлгэцийн донтолтоос сэргийлэх үүднээс 6 зөвлөмжийг байршууллаа.

“Хүүхэд эрхэм хэрэглэгч-2022” аяны хүрээнд хүүхдийн эрүүл мэндэд ээлтэй болон сөрөг нөлөөтэй бараа бүтээгдэхүүний жагсаалтыг гаргаж, “Сэлэнгэ хүүхэд”, “Сэлэнгэ залуучуудын хөгжлийн төв”, “Сэлэнгэ сэтгэл зүйн үйлчилгээ” цахим хуудас, “Сэлэнгэ зар” олон нийтийн сүлжээгээр дамжуулан олон нийтэд түгээж, сурталчлах ажлыг зохион байгууллаа.

Хүүхдийн авьяас чадварыг нээн илрүүлэх зорилгоор “Дэлхийн зэндөө баярлалаа” гар зургийн уралдааныг 4 насны ангиллаар 247 хүүхдийн оролцоотойгоор зохион байгуулж, 16 хүүхдийг шагнаж урамшууллаа.

Гэр бүлд зөвлөгөө өгөх төвөөр: Насанд хүрэгч 3, хүүхэд 8, нийт 11 хүнд сэтгэл зүйн ганцаарчилсан зөвлөгөө үйлчилгээг 1-4 удаагийн давтамжтай үзүүлсэн.

Шүүхийн захирамжийн дагуу хүүхдийн асран хамгаалагч тогтоо шинжээчийн дүгнэлтийг 1 өрхийн 1 хүүхдэд “шүүхийн журмаар гэр бүл цуцлахад хүүхдийн асран хамгаалагч тогтоо нэгдсэн арга зүйн гарын авлага” сэтгэл зүйн 14 багц оношилгооны тестийг авч, гэр булийн нөхцөл байдлын үнэлгээ хийсэн.

Сүхбаатар сумын 4 дүгээр цэцэрлэгийн арга зүйч, багш наарт “Хүүхдийн сэтгэл зүйн оношилгоо” сэдвээр сургалт зохион байгуулж, нийт 10 хүн хамрагдсан.

Ерөө сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 10 дугаар ангийн 11 сурагчдад “Мэргэжил сонголт”, “Дэлгэцийн донтолт” сэдвээр сургалт хийж, насанд хүрэгч 4, 6 сурагч 6, нийт 10 хүнд сэтгэл зүйн ганцаарчилсан зөвлөгөө үзүүлсэн.

Цагдаагийн газартай хамтран Шүүхийн шийдвэрээр 7-30 хоногоор баривчлагдсан 14 иргэнд “Зан үйлд нөлөөлех албадан сургалт”-ыг хөтөлбөрийн дагуу “Хувь хүний сэтгэл зүй” сэдвээр зохион байгууллаа.

Мандал сумын Ерөнхий боловсролын 4 сургуулийн 297 сургчдад “Хувь хүний сэтгэл зүй” сэдвээр сургалт зохион байгуулж, 2 хүүхдэд сэтгэл зүйн ганцаарчилсан зөвлөгөө өгсөн.

Тав. Хөрөнгө оруулалт, хөгжлийн бодлогын хурээнд:

Хөдөө аж ахуйн талаар: Аймгийн хэмжээнд 5,451 малчин, 4,907 мал бүхий өрх, 73 аж ахуй нэгж байгууллагад 1.8 сая толгой мал хаваржиж байна. 04 дүгээр байдлаар 785,676 хээлтэгч мал төллөхөөс 135,917 мал төллөж, үүнээс ингэ 10, гүү 102, үнээ 4,639, хонь 81,522, ямаа 48,644 төллөж, төллөлт 15 хувьтай, төл бойжилт 99 хувьтай байна.

Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын даргын 2022 оны 04 дүгээр сарын 04-ний өдрийн “Ямаан сүргийн ашиг шимиийн хэмжилт хийх” ажлын хэсгийн удирдамжийн дагуу Сэлэнгэ аймагт өсгөн үржүүлж буй ямаан сүргийн ноолуурын гарц, чанаарын судалгааг үүлдэр тус бүр дээр хийж ноолуур дахь бохирдол, хялгас, цэвэр ноолуурын гарц, ноолуурын чанарыг тодорхойлох, хаваржилт, мал төллөлтийн нөхцөл байдалтай танилцах зорилгоор Баруунбүрэн, Сант, Сайхан, Орхон, Орхонтуул, Сайхан, Зүүнбүрэн, Түшиг, Цагааннуур сумдын 18 өрхийн ямаан сүргийн ноолуурын гарцыг тодорхойлон, дээж авч “Мал эмнэлгийн эрдэм шинжилгээний хүрээлэн”-д хүргүүлэн ажиллалаа.

Аймгийн Хүнс аж ахуйн хоршоологчдын холбоо, “Хөгжлийн шийдэл” ТББ-тай хамтран 29 хоршооны 37 гишүүдэд “Сэлэнгэ аймагт хоршооллыг хөгжүүлэх чиглэлээр баримтлах бодлого”-ын талаар сургалт зохион байгууллаа.

"Хөгжлийн шийдэл" ТББ хамтран Мандал, Хүдэр сумдад Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн талаар сургалт зохион байгуулж нийт 64 хоршоодын гишүүн, Сант суманд уг сургалтыг 6 сумын 8 хоршооны 103 гишүүдэд зохион байгууллаа.

Мал эмнэлгийн үйлчилгээний талаар: Сумдын Мал эмнэлгийн тасгийн дарга, улсын байцаагч нартай цаг үеийн асуудлаар цахим шуурхай хурлыг 6 удаа хийж халдварт, гоц халдварт өвчинөөс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх арга хэмжээний талаар мэдээ мэдээллээр ханганд үүрэг чиглэл хүргүүллээ.

04 дүгээр сарын байдлаар 825 цахим гэрчилгээгээр адууны 6235, үхрийн 29855, хонины 14250, ямааны 4521 гахайн 485, дайвар 4251 кг бүгд 59597 кг мах, адууны шир 21, үхрийн шир 85, хонины нэхий 325, ямааны арьс 325, сүү 395420 л, ааруул, аарц 68 кг тус тус гарал үүслийн цахим гэрчилгээ олгож баталгаажууллаа.

Сүхбаатар сумын хэмжээнд хүнсний зах дэлгүүрт худалдан борлуулж байгаа мах махан бүтээгдэхүүний 180 кг адууны махны 2 дээж, 4200 кг үхрийн махны 45 дээж, 915 кг хонины махны 32 дээж, сүү, сүүн бүтээгдэхүүний 250 л сүү, таргийн 8 дээжид ариун цэврийн магадлан шинжилгээг стандарттарт арга зүйн дагуу хийж гүйцэтгэсэн.

Импортоор орж ирсэн 20 аж ахуйн нэгжийн гахайн махны 247.1 тн, тахианы махны 95 тн нийт 342.1 тн махны 100 дээжид эмийн бодисын үлдэгдэл (Ампициллин, Пенициллин, Хлорамфеникол), Гэдэсний болон нийт бактерийн тоо зөвшөөрөгдхөх хэмжээнээс хэтрээгүй. *L.monocytogenes*, *Staphylococcus* spp, *Salmonella* spp, *Basillus cereus*, *Enterobacteriaceae* илрээгүй, Мах, махан бүтээгдэхүүн pH 5.9-6.2 буюу хэвийн, махны шинэлэг байдлыг тодорхойлж ургийн задрал явагдаагүй, пероксидаза фермент байгааг тодорхойлж стандартын дагуу хариуг олгоод байна.

Ус, цаг уур, Байгаль орчны талаар: Хөрсний чийгшил Буудай, төмсний талбайн 0-20 см, Цагааннуур, Баянгол, Орхон, Ерөө, Орхонтуул, Мандал хангалтгүй, 0-50 см-ийн гүнд, Цагааннуур, Баянгол, Орхон, Мандал хангалттай, Ерөө, Орхонтуул дунд, Баянгол хангалтгүй гэсэн үнэлгээтэй байна.

Бэлчээрийн талбайн 0-20 см, Баянгол, Орхон, Ерөө хангалтгүй, 0-50 см-ийн гүнд Баянгол хангалтгүй, Орхон, Ерөө дунд, 0-100 см-ийн гүнд Баянгол хангалтгүй, Орхон, Ерөө дунд гэсэн үнэлгээтэй байна.

Ус судлал: Манай орны хамгийн том мөрөн Сэлэнгэ мөрний усны мэдээ Зүүнбүрэн сум орчмоор 300 см, олон жилийн дунджаас 98 см-ээр их, Сүхбаатар сум орчим 366 см, олон жилийн дунджаас 123 см-ээр их, Сэлэнгэ мөрний хамгийн том цутгал болох Орхон гол Орхон сум орчмоор 179 см, олон жилийн дунджаас 12 см-ээр бага, Сүхбаатар сум орчим 192 см, олон жилийн дунджаас 38 см-ээр их, Хонгын гол Шарлан голын бэлчрээс Ерөө хэмээн нэрлэгдэнэ. Ерөө гол Ерөө сум орчмоор 294 см, олон жилийн дунджаас 16 см-ээр их, Дулаанхан тосгон орчмоор 290 см, олон жилийн дунджаас 64 см-ээр их, Бугант тосгон орчим 322 см, олон жилийн дунджаас 52 см-ээр их, Хэнтийн салбар уулсаас эх авах Мандал гол, Баян, Сөгнөгөр голтой нийлж, Хараа гол хэмээн нэрлэгдэнэ. Хараа гол Баянгол сум орчмоор 165 см, олон жилийн дунджаас 2 см-ээр их, Бага Хэнтий нурууны Хүдэртэйн Хэцийн зүүн хойт салбар уулс, Хаданцаа уулын баруун хажуугаас усжих горхиудын бэлчрээс эхлэн Хүдэр хэмээн нэрлэгдэнэ. Хүдэр гол Хүдэр сум орчмоор, олон жилийн дунджаас 36 см-ээр бага, Бүрхэт нурууны салбар Онгон сарьдгийн баруун хойт хажуугаас эх авах Азаргын гол ба Балинтай нурууны зүүн өмнөд хажуу, Хантай нурууны араас усжих Могойт голын бэлчрээс Зэлтэр хэмээн нэрлэгдэнэ. Зэлтэр гол Зэлтэр сум орчмоор 248 см, олон жилийн дунджаас 15 см-ээр их байна.

Ерөө сумын Баянголын уурхай "Болд төмөр Ерөө гол" ХХК, Хүдэр сумын Төмөртэйн "Дарханы Төмөрлөгийн үйлдвэр" ХК зэрэг 2 аж ахуй нэгж, байгууллагын 2021 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан, 2022 оны

байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, ашиглалтын үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, ус ашиглах гэрээ зэрэг бичиг баримтын бүрдэлтийг шалгаж, хянан баталгааны хуудас олгосон.

Шаамар сумын нутаг дахь Ээж модны орчны бүс нутгийг хариуцуулах, ханш нээх өдрөөр зохион байгуулах арга хэмжээнд нийт 300 гаруй тээврийн хэрэгсэл, 700 гаруй сүсэгтэн оролцсон ба сумын байгаль хамгаалагч, хэсгийн төлөөлөгч нар хэв журмыг сахиулан ажилласан.

Газрын харилцаа, барилга, хот байгуулалтын талаар: Мандал сумын 7 дугаар багийн нутаг дэвсгэрт баригдсан “ОЮУ БОЛД” ЗБН-ийн үйлчилгээний барилга угсралтын ажлыг “Хас тулгат цамхаг” ХХК гүйцэтгэж улсын комиссоор байнгын ашиглалтад хүлээнлүүлэв.

Зураг төсөөв хянасан байдал:

1. Жавхлант сум, Ногоон байгууламжийн хашааны ажлын зураг
2. Мандал сумын 9-р баг, Ширхэнцэг гудамжны “Усалгааны системийн гадна цахилгаан хангамжийн ажил
3. Ерөө сумын Бугант тосгонд бетон хучилттай автозогсоол, явган хүний зам барих ажил
4. “Бороогоулд” ХХК-ий авто засварын газрын барилга
5. Орон сууцны зоорийн давхрын халаалт, цэвэр усны шугамын шинэчлэлт
6. Сүхбаатар сумын 8-р багт хатуу хучилттай автозам барих ажил
7. Жавхлант суманд 1,3 км автозам барих ажлын зураг
8. Ерөө сумын Бугант тосгонд 2 км хайрган зам барих ажлын зураг төсөл
9. Сайхан суманд бетон хучилттай автозам барих ажлын зураг төсөл.
10. Баруунбүрэн сумын наадмын талбайн засварын зураг
11. Сүхбаатар сумын 5-р баг, “Алтан намрын шим” хоршооны “Алтан намрын шим” цогцолборын загвар зураг
12. Улаанбаатар-Дархан чиглэлийн автозамын өргөтгөлийн ажлын зураг төслийн 2-р үе шатны ажлын инженерийн нарийвчилсан зураг төсөл. /Баянгол сумын төвийн хэсэг./
13. Ерөө сумын Засаг даргын Тамгын газрын барилгын гадна фасадны засварын зураг
14. Ерөө сумын 2-р баг, төв талбайн тохижилттын ажлын зураг
15. Ерөө сумын гэр хорооллын гудамжны гэрэлтүүлгийн ажил
16. Баруунбүрэн сумын наадмын талбайн засвар
17. Ерөө сумын 1-р багт баригдсан 960 хүүхдийн Ерөнхий боловсролын сургуулийн гадна цахилгаан хангамжийн 10кВ-ын цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, 10/0,4 кВ-ын 630 кВА хүчин чадалтай станцын ажил
18. Ерөө сумын Бугант тосгон 3-р багийн Хайгуул 1-109 тоотод байрлах “Бугант Нандин” ХХК-ий цахилгаан хангамж 6/0,4кВ-ын дэд өртөөний ажлын зураг төсвийг хянан баталгаажууллаа.

Зургаа. Сум орон нутгийн ажил үйлчилгээний талаар:

Алтанбулаг сум:

Сумын Засаг даргын 2022 оны “Зохион байгуулалтын арга хэмжээ авах тухай” А/41 дүгээр захирамжийн дагуу иргэд олон нийтийн эрүүл аюулгүй амьдрах орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор Оросын Холбооны Улс руу зорчиж байгаа 5 тн-оос дээш ачаа тээврийн хэрэгслийг оройн 20:00 цагаас өглөөний 08:00 цаг хүртэл сум руу

нэвтрүүлэхгүй байх арга хэмжээ авч сумын автозамын хяналтын цэгт хяналт тавин ажиллаж байна.

Аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/99, сумын Засаг даргын 2022 оны "Хяналтын цэг ажиллуулах тухай" А/43 дугаар захирамжаар гол түймрээс урьдчилан сэргийлэх байнгын ажиллагаатай, хөдөлгөөнт хяналтын цэгийг 2022 оны 04 дүгээр сарын 10-ны өдрөөс 06 дугаар сарын 10-ны өдөр хүртэл хугацаанд ажиллуулж байна. Хяналтын цэгт төр төсвийн байгууллагын 48 албан хаагч 12 ээлжээр үүрэг гүйцэтгэхээр томилогдсон бөгөөд өнөөдрийн байдлаар гол түймэр бүртгэгдээгүй байна.

Сумын Засаг даргын 2022 оны "Бүх нийтийн хог цэвэрлэгээ зохион байгуулах тухай" А/53 дугаар захирамжийн дагуу төр төсвийн байгууллага, аж ахуйн нэгж, айл өрхүүд бүх нийтийн хог цэвэрлэгээнд хамрагдаж нийт 10 тн хог хаягдлыг сумын хогийн цэгт төвлөрүүлж устгасан.

Сумын Засаг даргын 2022 оны "Мал амьтны гоц халдварт шүлхий өвчин, үхрийн арьс товруутах өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалт хийх тухай" А/55 дугаар захирамжийн дагуу уг өвчинд мэдрэмтгий 11786 үхэр, 103 гахайнд урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтыг хийхээр төлөвлөж 04 дүгээр сарын байдлаар 230 өрхийн 7944 үхэр, 64 гахайнд тарилга хийгдэж дархлаажуулалтын ажил 68 хувьтай явагдаж байна.

"Сүрьеэтэй тэмцэх дэлхий өдөр", "Сүрьеэгүй-Сэлэнгэ" аймгийн хөтөлбөрийн хүрээнд "Сүрьеэгийн далд халдвартын эрт илрүүлэг" үзлэг, оношилгоо, шинжилгээний багтай хамтран сумын 361 зорилтот бүлгийн иргэнд цээжний эмгэг илрүүлэх үзлэг хийснээс цээжний рентген зураг өөрчлөлттэй гарсан 23 иргэнээс 1 илэрхий сүрьеэ өвчнийг илрүүлсэн. Сумын 9 иргэнээс церний шинжилгээ авч аймгийн лабораториид тээвэрлэж хүргэнсээс сүрьеэ өвчтэй 3 тохиолдол илэрч эмчилгээнд хамруулсан. Мөн сүрьеэ өвчнөөр өвдөж байсан иргэдийн ойрын 40 хавьтлуудаас туберкулины сорилд хамруулахад 22 хүн эрэг гарсныг бусад нарийн мэргэжлийн шинжилгээнд хамруулан ажиллаж байна.

Цагааннуур сумын Эрүүл мэндийн төвөөс "Эрүүл мэндийн салбарын ажилчдын өдөр"-т зориулсан олон төрөлт спорт тэмцээнд 10 хүний бүрэлдэхүүнтэй оролцсоноос гар бөмбөгийн тэмцээнд 2 дугаар байр, дардас эрэгтэй эмэгтэй төрөлд 2 дугаар байрыг тус тус эзэлж өргөмжлөл, медалиар шагнагдсан.

Хүн амын эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлэх, эрүүл аж төрөх зан үйлийг төлөвшүүлэх ажлыг Засгийн газрын 2001 оны "Эрүүл аж төрөх зан үйлийг төлөвшүүлэхэд чиглэсэн мэдээлэл сургалт сурталчилгааг эрчимжуулэх зарим арга хэмжээний тухай" 224 дүгээр тогтоолын дагуу нийгмийн эрүүл мэндийн хүрээлэн болон бусад эрүүл мэндийн сайтуудаас сургалт сурталчилгааны гарын авлага, тараах материалыг сумын цахим орчинд байршуулж эрүүл мэндийн боловсролыг олгосон.

Баруунбүрэн сум:

Сумын Засаг даргын 2022 оны А/41 тоот Мал амьтны гоц халдварт А01 /Шүлхий/ өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх яаралтай дархлаажуулалт зохион байгуулах гурван ажлын хэсэг томилон ажиллуулж явцын хяналт хийн ажиллаж байна. Сумын хэмжээнд 18600 толгой үхэр, гахайг вакцинжуулалтад хамруулахаас 446 өрхийн 66 толгой гахай, 17934 толгой үхрийг вакцинжуулалтад хамруулж гүйцэтгэлийн хувь 96,7 хувьтай байна.

Сумын хэмжээнд мал төлөлтийн хувь 85289 толгой мал буюу бод мал 11317 толгой, 73972 бог мал төллөхөөс бод малын 20 хувь буюу 22645, бог малын 60 хувь буюу 47965 толгой мал төллөж, төл малын хорогдол 25 толгой байна. Бодын хорогдлын хувьд 245 толгой хорогдсон дүнтэй байна.

Аймгийн Засаг даргын “Ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх арга хэмжээний тухай” А/97 дугаар захирамжийн дагуу 2022 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн 06 дугаар сарын 10-ны өдрийг хүртэлх хугацаанд ойд мод бэлтгэх, ойн дагалдах баялагийг ашиглах, ойд аялал зугаалгаар явах, ан хийх, бугын эвэр түүх болон бусад үйл ажиллагаа явуулахыг түр зогсоосон.

Сумын Засаг даргын “Бүх нийтийн хог цэвэрлэгээ зохион байгуулах тухай” А/29 дүгээр захирамжийн дагуу нийтийн эзэмшлийн хог цэвэрлэгээнд төсөвт байгууллагын албан хаагч, иргэд, Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдыг дайчлан хогийг цэвэрлэсэн байна. Нийт 23 тн хог хаягдлыг хогийн нэгдсэн цэгт буулгасан байна.

Ивэн 1-р баг, Бургалтай 2-р баг, Цагаан овоо 3-р багийн иргэдийн Нийтийн Хурал, багийн Засаг даргын ээлжит сонгуулийг зохион байгуулсан.

Сумын Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдтэй уулзалт зохион байгуулж Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын тухай хуулийн талаарх мэдээлэл өгч, гарын авлага материалыар хангаж ажилласан байна. Уг уулзалтад 46 иргэн, 5 хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн эцэг эх хамрагдаж, сумын хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэргүүнийг сонгох ажлыг зохион байгууллаа.

Баянгол сум:

Сумын ИТХ-ын 2022 оны 47 тоот “2022 оны хоршоог хөгжүүлэх сангийн зээлийн үндсэн чиглэл хүү, зээлийн дээд хэмжээг тогтоох тухай” тогтоолын дагуу 2022 онд Хоршоо хөгжүүлэх сангаас үйлдвэрлэл, худалдаа үйлчилгээний чиглэлээр 156,5 сая төгрөгийг олгохоор тогтоож, нэг төсөлд олгох зээлийн дээд хэмжээг 30,0 хүртэл сая төгрөгөөр тогтоож, хоршоог хөгжүүлэх сангийн төсөл сонгон шалгаруулах орон тооны бус зөвлөл, хяналтын зөвлөлийн гишүүдийг шинэчлэн баталсан.

Сумын Засаг даргын 2022 оны А/78 тоот захирамжийн дагуу 2022 оны нэгдүгээр ээлжийн хугацаат цэргийн албаны татлагад хамрагдах 18-25 насны 113 иргэнд “Цэргийн жинхэнэ албанд зарлан дуудах мэдэгдэл”-ийг биечлэн хүргэж, 45 иргэн цэрэг татлагын эрүүл мэндийн үзлэгт хамрагдаж 9 иргэн тэнцлээ.

Сумын төвийн нэгдсэн хогийн цэгийн тархсан хогийг цэвэрлэж хаман 590 тн хогийг булшлах ажлыг зохион байгууллаа.

Мандал сумын Нэгдсэн эмнэлгийн явуулын баг тус сумын Эрүүл мэндийн төвийн эмч, мэргэжилтнүүдтэй хамтран иргэдэд Сүрьеэ өвчнийг эрт илрүүлэх үзлэг, шинжилгээ, цээжний рентген оношилгоог хийж нийт 200 иргэн хамрагдсан. Цээжний рентген зурганд өөрчлөлттэй гарсан 23 иргэнд сорил тавьж, цэрний шинжилгээ өгөх шаардлагатай 11 иргэний сорьцыг Мандал сумын Нэгдсэн эмнэлгийн сурьеэгийн лабораторид илгээж түрхэц зэрэг гарсан 3 иргэнийг хяналтад авч эмчилгээг эхлүүлээд байна.

Ерөнхий боловсролын сургуулийн төгсөгч 12-р ангийн 2 бүлгийн 42 суралцагчийг Сүхбаатар суманд Монгол хэл бичгийн шалгалтад хамрууллаа.

Улсын аварга шалгаруулах тэмцээний эрх олгох төвийн бусийн аварга шалгаруулах Жүдо бөхийн тэмцээн Эрдэнэт хотноо зохион байгууллагдаж Булган, Эрдэнэт, Дархан-Уул, Төв, Сэлэнгэ 5 аймгийн 490 тамирчин оролцож биеийн тамирын багш Н.Батболд дасгалжуулагчтай 22 тамирчин оролцож багийн дүнгээр 1-р байр эзэлж алтан медаль хүртлээ.

Хараа бусийн Соёлын ажилчдын “Номын баяр-2022” арга хэмжээний хүрээнд “Номын санчид хамтдаа хөгжье” сургалт, нээлттэй хэлэлцүүлэг”, “Шинэ ховор номын үзэсгэлэн”, “Илүүдэл жингүй-Эртэч Монгол”uriатай ширээний теннисний аварга шалгаруулах тэмцээн зэргийг зохион байгуулж нийт 455 хүн хамрагдсан байна.

МУСТА Б.Ганболдын “Удам дамжсан аялгуу” аймгийн аварга шалгаруулах дууны уралдаанд “Соёлын төв”-ийн хамт олон оролцож тусгай байрын шагнал хуртлээ.

Олон Улсын хөдөлмөрийн байгууллагаас гаргасан “Аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн зэрэг соёлыг хамтдаа төлөвшүүлье” уриан дор “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сарын аян-2022” арга хэмжээг сумын хэмжээнд 04 сарын 04-ний өдрөөс 1 сарын хугацаанд зохион байгуулж байна. Аяны нээлтэд 17 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 123 албан хаагчийг хамруулан ажлын тусгай хувцас нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэлтэй нэгдсэн жагсаал зохион байгуулж, Эрүүл мэндийн төв, Гал унтраах, аврах 40-р ангийн үзүүлэх сургалт, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, шинэчлэгдэн батлагдсан Хөдөлмөрийн тухай хуулиар аж ахуйн нэгж байгууллага, ажил олгогч, ажилчдад сургалт зохион байгуулсан.

Ерөө сум:

Сумын Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2022 оны 81 тоот албан бичгийн дагуу “Иргэнээ дэмжиж хамтдаа хөгжье” төрийн албан хаагчдын уулзалт зөвлөгөөнийг зохион байгуулж нийтдээ 73 албан хаагчид хамрагдан зөвлөгөөнөөсuriалга гарган хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Сумын Засаг даргын 2022 оны A/29, A/32, A/33 тоот “Газар эзэмших эрхийн гэрчилгээний дуудлага худалдаа зохион байгуулах тухай” захирамжуудаар тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагад эзэмшүүлэхээр тусгагдсан 4 байршлын газрын дуудлага худалдааг зохион байгуулж 3 байршилд оролцогч оролцон 5811 м.кв талбайг эзэмшүүлэхээр ялагчийн гэрээг байгуулсан.

- Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн “Бугант Захирагчийн албаны албан хэрэгцээнд суудлын бага оврын автомашин худалдан авах” 24900,0 мянган төгрөгийн өртөгтэй ажилд “Баянбулагт тал” ХХК шалгарч 2022 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдөр хүлээлгэн өгсөн.
- Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн “Хурлын танхимд сургалтын тоног төхөөрөмж худалдан авах” 13660,0 мянган төгрөгийн өртөгтэй ажилд “Магнай жонон” ХХК шалгарч гэрээний хугацаанд 100 хувь нийлүүлж хүлээлгэн өгсөн.
- Орон нутаг хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн “Малын угаалгын банин шинээр барих, засварлах” 19,978,500 төгрөгийн өртөгтэй ажилд “Таван эрдэнэ вээт” ХХК шалгарч гэрээ байгуулсан.

Ойн тухай, Амьтны тухай хуулиудын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор төлөвлөгөөт болон төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалтыг Тавин 1-р багийн “Хужирт”, “Шаазгайт”, “Нарийн хөндий”, Буурагчин 2-р багийн “Хүзүүвчний өвөр”, “Гурван голын бэлчир” зэрэг газруудад 6 удаа зохион байгуулж, илэрсэн зөрчилгүй байна.

Сумын Засаг дарга, Ерөөгийн бүсийн сум дундын ойн анги, байгаль хамгаалагч нар ойн санг гэрээгээр эзэмшигч 3 аж ахуйн нэгж, 11 нөхөрлөлийн ахлагчтай түймрийн хариуцлагын гэрээ байгуулан ажиллалаа.

Сумын Засаг даргын 2022 оны “Бүх нийтийн хог цэвэрлэгээний ажлыг зохион байгуулах тухай” A/50 дугаар захирамжийн дагуу сумын төр, төсвийн байгууллагын 85 ажилтан, албан хаагчид, 1, 2 дугаар багийн 256 айл өрх хамрагдан 2329 тн хог хаягдал, малын өтөг бууцыг зайлцуулан ажилласан.

“Төгөлдөр Ерөө” ОНӨААТҮГ-тай хамтран Ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын дунд хүүхэд залуучуудын экологийн боловсролыг дээшлүүлэх, байгаль орчиндоо хандах хандлагыг зөв, төлөвшүүлэх, хог хаягдаа ангилан ялгах дадалд

сургах зорилгоор “Цэмцгэр Ерөө” аяныг өрнүүлж хамгийн их дахивар бүтээгдэхүүн цуглуулсан анги хамт олныг шагнаж урамшууллаа.

2022 оны 04 дүгээр сарын байдлаар нийт 26970 мал төллөж, мал төллөлт 70 хувьтай буюу Гүү 450, Үнээ 2995, хонь 12748, ямаа 10777 байна.

Сумын Засаг даргын 2022 оны “Шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтын ажил зохион байгуулах тухай” А/69 дүгээр захирамжийн хурээнд

- Буурагчин 2-р багийн үхэр- 5950, гахай- 310
- Тавин 1-р багийн үхэр-4614, гахай-8
- Бугант 3-р багийн үхэр- 4581, гахай 20

Сумын хэмжээнд 15145 үхэр, 338 гахайд дархлаажуулалт хийгдэж гүйцэтгэл 80 хувьтай байна.

Мал эмнэлгийн гарал үүслийн 17 гэрчилгээ бичигдсэн.

Мал эмнэлгийн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг “Монгол Ви.и.ти.нет” төрийн бус байгууллага нь малын халдварт өвчин, паразит өвчин, малын эмийн зөв зохистой хэрэглээ чиглэлээр сумын иргэдтэй уулзалт зохион байгуулж 23 малчин, мал бүхий иргэд хамрагдлаа.

Улаан загалмайн анхан шатны хорооноос зохион байгуулсан “Атга будааны тус” аянд Ерөнхий боловсролын сургуулийн сургачид, 1-р цэцэрлэгийн хүүхэд багачууд хамрагдаж нийтдээ 522,5 кг цагаан будааг 50 өрхөд хандивласан байна.

Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөл болон хамтарсан багаас гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэхэд хүүхэд залуучуудын оролцоог нэмэгдүүлэх, иргэд олон нийтэд хүчирхийллийн талаар мэдлэг мэдээлэл олгох зорилготой “Хүчирхийлэлгүй нийгмийн төлөө хамтдаа” дэвжээ тэмцээнийг зохион байгуулж 8 баг оролцсоноос шагналт дөрвөн байр эзлүүлэн шагнаж урамшууллаа.

Сумын иргэд олон нийтийг нийгмийн тодорхой асуудлуудад идэвхжүүлэх, хамтын оролцоог нэмэгдүүлэх орон нутагтаа зэрэг уур амьсгалыг бүрдүүлэх соён гэгээрүүлэх зорилгоор “Хан голомт консалтинг групп”-ийн захирал лектор Ц.Азбаярыг урьж “Идэвхтэй иргэний үзэл баримтлал”, “Цагийн менежмент хувийн зохион байгуулалт” сэдвээр сургалтыг танхимаар болон цахимаар зохион байгуулж 72 иргэн, 91 төрийн албан хаагч хамрагдлаа.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нэгдсэн холбоо нь Ерөө суманд ажиллаж 48 хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн эцэг эхтэй уулзалт зохион байгуулж хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн зөвлөлийг байгууллаа.

“Алсын хараа -2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын 2.2.1 дэх заалтын хүрээнд зохион байгуулж буй “Иргэдэд эрүүл идэвхтэй амьдрах эрүүл зан үйлийг хэвшүүлэх, дадлыг бий болгох ажлыг зохион байгуулах удирдамж”-ийн дагуу “Эрүүл мэндийнхээ төлөө алхангaa ярилцъя” арга хэмжээг зохион байгуулж 8 байгууллагын 52 ажилтан, албан хаагчид хамрагдлаа.

“Эрүүл шүд-Эрүүл хүүхэд” аяны хүрээнд Ерөнхий боловсролын сургуулийн 699 хүүхдийг шүдний үзлэг оношлогоонд хамруулсан. Тус үзлэг оношлогоогоор эрүүл шүдтэй 212 хүүхэд, өвчлөлтэй шүдтэй 487 хүүхэд гарсан байна.

Аймгийн Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газартай хамтран архины хамааралтай, гэр бүлийн хүчирхийлэлд өртсөн, дэлгэцийн донтолттой байж болзошгүй 11 хүүхдэд сэтгэл зүйн зөвлөгөө өгч ажиллалаа.

Бугант тосгонд мод мodon эдлэлийн эцсийн бүтээгдэхүүний үйлдвэр нээлтээ хийллээ. Тус аж ахуйн нэгж иж бүрэн тавилгатай, металл тоногтой цомцог тоонтой, хүннү загварын Монгол гэрээс эхлээд сандал ширээ, буйдан гээд гэр ахуйн бүх төрлийн тавилга, байгууллагын оффис тавилга, 30-50 нэр төрлийн эцсийн бүтээгдэхүүнийг хэрэглэгчийн хүссэн хэмжээ загварт нийцүүлэн гаргаж, үйлдвэрлэлийн баазаа чанарын шаардлага хангасан техник, тоног төхөөрөмжөөр бүрэн хангаж, 50-80 хүнийг ажлын байраар ханган орон нутагтаа шинэ ажлын байрыг бий болгон ажиллаж байна.

Жавхлант сум:

Төрийн албан хаагчдын нэгдсэн зөвлөгөөнийг сумын хэмжээнд зохион байгуулж, зөвлөгөөнд 120 төрийн албан хаагчид хамрагдаж, сумын Засаг дарга Ц.Дарханбаатар “Төрийн албаны өнөөгийн байдал цаашид анхаарах асуудлууд” сэдвээр, “Төрийн албан хаагчдын харилцаа хандлага, ёс зүй цаашид анхаарах асуудал” сэдвээр ЗДТГ-ын дарга Г.Бямбадалай тус бүр илтгэл тавьж, төрийн байгууллагуудын дарга, эрхлэгч нар салбарынхаа чиглэлээр мэдээлэл өгсөн.

Сумын Засаг даргын 2022 оны “Ажлын хэсэг байгуулах тухай” А/54 дугаар захирамжаар Засаг даргын нэрэмжит таван төрөлт тэмцээнийг гар бөмбөг, шатар, тенис, олс таталт, ажлын байрны дасгал зэрэг тэмцэнүүдийг нийт төр, төсвийн 5 байгууллага, Бумбат, Моностой багуудын дунд зохион байгуулж, тэмцээнд нийт 100 албан хаагч, 56 иргэн оролцсон.

Сумын Засаг даргын 2022 оны “Малын гоц халдварт шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулах тухай” А/63 дугаар захирамжийн дагуу шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтын зохион байгуулж, 04 дүгээр сарын байдлаар 286 өрхийн 11,665 үхэр, 47 гахайг урьдчилан сэргийлэх вакцинд хамруулж, гүйцэтгэл 97 хувьтай байна.

Аймгийн Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөлийн 2022 оны II хуралд сумын Засаг дарга Ц.Дарханбаатар, ЗДТГ-ын дарга Г.Бямбадалай нар Авлигийн эсрэг хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах чиглэлээр зохион байгуулсан ажлаа тайлагналаа.

Сумын Засаг даргын “2022 оны нэгдүгээр ээлжийн хугацаат цэргийн албаны татлага зохион байгуулах тухай” А/68 тоот захирамжийн дагуу нэгдүгээр ээлжийн цэрэг татлагат цэргийн албанд татагдах цэргийн насны 22 иргэнийг ариутгал халдвартгүйтгэлийн горимыг чанд сахин, улсын болон аймгийн Онцгой комиссын шийдвэрийг чанд мөрдөн эмчийн үзлэгт хамруулсан бөгөөд 1 иргэн цэргийн албанд тэнцлээ.

Сумын Засаг даргын 2022 оныг “Ногоон байгууламж, дэд бүтцийг нэмэгдүүлж, соёлтой харилцааг эрхэмлэх жил болгон зарлах тухай” А/65 дугаар захирамжийн хүрээнд аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сан, замын сангийн хөрөнгөөр хийж гүйцэтгэх “Жавхлант сумын гурван замын уулзварт дэд станц суурилуулах ажил”, “Жавхлант сумын зам засвар, тэмдэг тэмдэглэгээ, замын гэрэлтүүлгийн ажил”-ыг гүйцэтгэх компаниудтай гэрээ хийж эхлүүлсэн.

Мөн хатуу хучилттай автозам тавих ажлын тендерийг шалгаруулахаар Төрийн худалдан авах ажиллагааны цахим системд байршуулаад байна.

Хуурайшилтын улирал эхэлсэнтэй холбогдуулан сумын Засаг даргын баталсан “Ой, хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх ажлын төлөвлөгөө”-ний дагуу багийн Засаг

дарга нартай хамтран түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх тухай санамж, анхааруулга, мэдэгдлийг хөдөөгийн нийт 32 өрхөд хүргүүлсэн.

сумын Засаг даргын 2022 оны “Ажлын хэсэг томилох тухай” А/66 тоот захирамжаар Ой, хээрийн түймрээс учирсан хохирол, түймрийг унтраахад гарсан зардлын хэмжээг тогтоох ажлын хэсгийг томилон, хэрэгжилтийг ханганд ажиллаж байна.

Зүүнбүрэн сум:

Аймгийн Засаг даргын Тамгын газраас зохион байгуулж буй “Шударга-Удирдагч, Шударга-Төрийн албан хаагч”, “Төрийн захиргааны болон үйлчилгээний албан хаагчдын харилцаа хандлага, ёс зүйг сайжруулах нь” зэрэг аяныг тус тус зарлаад байна.

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сарын аяны хүрээнд 12 аж ахуй нэгж байгууллагуудад хөдөлмөрийн аюулгүй байдалд шинжилгээ хийж заавар зөвлөмж өгч ажиллалаа.

“Эрүүл шүд-Эрүүл хүүхэд” аяныг санаачлан Сэлэнгэ аймгийн Эрүүл мэндийн газар, сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг даргын Тамгын газар, Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгтэй хамтран 0-18 насны хүүхдүүдийн шүдний үзлэг, оношлогоо, эмчилгээг зохион байгуулж 282 хүүхдийг хамрууллаа.

Сумын хэмжээнд 2022 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 06 дугаар сарын 01-ийг хүртэл “Угийн бичиг-Удмын удмын хэлхээ” аяныг зарлаад байна.

Мөн 2022 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 12 дугаар сарын 31-ний өдрийг хүртэл “Үндэсний бичгээрээ гоёцгоо” аяныг эхлүүлж, аяны хүрээнд төсвийн 5 байгууллагын төрийн албан хаагч нарт анхан, дунд шатны ангиллаар монгол бичгийн хичээлийн сургалтыг 7 хоног бурийн эхний 2 өдөр зохион байгуулж хэвшээд байна.

Аймгийн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн холбоотой хамтран хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн уулзалтыг зохион байгуулж 30 гаруй иргэд хамрагдлаа. Уулзалтын үеэр сумын хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэргүүнээ сонголоо.

Архи согтууруулах ундааны хэрэглээг багасгах зорилгоор “Архигүй эрүүл орчин” сарын аяныг эхлүүлж, аяны хүрээнд хүүхдүүдийн дунд “Би архигүй орчинг хүсэж байна” гар зургийн уралдааныг зарлаад байна. Мөн “Хөгжлийн хөтөч” төрийн бус байгууллагатай хамтран архины хор уршиг түүний хор нөлөөний талаар иргэдэд сургалт зохион байгуулж 40 гаруй иргэд хамрагдлаа.

Хаврын хуурайшилтын улирал эхэлсэнтэй холбогдуулан Сумын Засаг даргын “Ой хээрийн түймэр болон Объектын түймрээс урьдчилан сэргийлэх тухай” А/97, “Хоггүй, цэвэрхэн Зүүнбүрэн” аяныг үргэлжлүүлэх А/57 дугаар захирамжуудын хэрэгжилтийг хангуулан аж ахуйн нэгж байгууллагуудыг үүрэгжүүлэн ажиллалаа. Тус ажлын хүрээнд Ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх талаар алслагдсан багийн 32 өрх, 14 аж ахуй нэгж байгууллагуудад заавар, зөвлөмж, гарын авлага тараан, “Хоггүй цэвэрхэн Зүүнбүрэн” аяны хүрээнд Орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй 25 аж ахуй нэгж байгууллага, 6 ойн нөхөрлөл, иргэдийг хамарсан нийтийн цэвэрлэгээг зохион байгуулж нийтийн эдэлбэр газар болон бэлчээр, ойн сангийн 510 га газрын цэвэрлэгээнд 30 тээврийн хэрэгсэл 25 тн хогийг цэвэрлэн 3 хур хогийг цэгийг устгалаа.

Сумын хэмжээнд 573 өрхөөс 15579 толгой үхэр, 361 толгой гахай хамруулах 14500 тун вакцин татан авч 04 дүгээр сарын байдлаар 3089 толгой үхэр, 263 гахай нийт 3352 толгой мал амьтан хамруулж 3352 тарилга зарцуулж 11147,8 тун вакцины үлдэгдэлтэй, дархлаажуулалтын ажлын явц 41,3 хувьтай байна.

Нийтийн эзэмшлийн 568 м², 43 малын хашаа хороо 1360, 1928 м² талбайг халдвартгүйжүүлж, малчдын оролцоотой 60 гаруй бод малын, 11 бог малын сэг, зэмийг цуглуулж устгаж ажиллалаа.

Ерөнхий боловсролын сургуулийн аварга шалгаруулах “Үндэсний бөх”-ийн тэмцээнийг З насны ангиллаар зохион байгуулж 122 сургач, сурагчдад ээлтэй сургалтын орчин бүрдүүлэхэд эцэг эх, асран хамгаалагчийн оролцоог дээшлүүлэх, багш-эцэг эхийн хамтын ажиллагааг нэмэгдүүлэх зорилгоор эцэг эх, асран хамгаалагчдын дунд жил бүр уламжлал болгон зохион байгуулдаг “Гар бөмбөг”-ийн тэмцээнд 19 багийн 133 эцэг эх оролцлоо.

Мөн сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагаас “Тэр бөхийн нэр хэн бэ?” үндэсний бөхийн барилдааныг зохион байгуулж 46 хүүхэд багачууд оролцлоо.

Мандал сум:

Зорилтот бүлгийн өрхийн амьжиргааг дэмжих зорилго бүхий “Ковид-19 цар тахлын нөлөөг олон нийтийн оролцоотой бууруулах нь” төслөөс тариалан эрхлэх боломж бүхий 48 өрхөд тариалангийн багаж, хэрэгсэл /нийт 2160 метр шланк, 48 ширхэг гаапуу, 48 ширхэг малтуур, 96 ширхэг хүрз/ олгож өрхийн тариалан эрхлэгч нарт дэмжлэг үзүүллээ.

Азийн хөгжлийн банк, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамнаас хэрэгжүүлж буй “Олон нийтэд түшиглэсэн урт хугацааны тусламж үйлчилгээний шинэлэг систем, үйлчилгээг хөгжүүлэх” туршилтын төсөлд Мандал сум хамрагдахаар сонгогдсон ба тус төслийн хүрээнд “Идэвхтэй насжилтын төв”-ийн стратеги боловсруулах, чиг хандлага тодорхойлох сургалт зохион байгуулагдаж эрүүл мэндийн байгууллага, мэргэжилтэн, албан хаагчид, ахмад настны төлөөлөл 30 хүн хамрагдлаа.

Аймгийн Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нэгдсэн холбоотой хамтран зохион байгуулсан сургалт мэдээлэлд тус сумын 40 гаруй хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэн хамрагдаж, тулгамдаж буй асуудал, нөхцөл байдлын талаар санал солилцож, сумын салбар зөвлөлийг шинэчлэн байгуулж, цаашид хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг хэлэлцэв.

Сумын Засаг дарга Монгол Улсын Боловсролын их сургуулийн төлөөлөлтэй албан уулзалт зохион байгуулан “Багш мэргэжилтэй болохоор төлөвлөж буй хүүхдүүдийг чиглүүлэх, багш нарыг давтан сургах, арга зүй удирдлагаар хангах, дэмжлэг үзүүлэх” чиглэлээр хамтран ажиллах санамж бичгийн төслийг хэлэлцлээ.

Аймгийн Засаг даргын дэмжлэгтэйгээр Таеквондо “ПУМСЭ 2022” Улсын аварга шалгаруулах тэмцээн 3 ангилал /A, B, C/-аар Мандал сумын спорт сургалтын цогцолборт зохион байгуулагдаж 27 байгууллагын 501 тамирчин оролцож шилдгүүдээ шалгарууллаа.

Жүдо бөхийн ёсвөр үеийн 2022 оны төвийн бүсийн аварга шалгаруулах тэмцээнд Мандал спорт сургалтын цогцолборын тамирчид амжилттай оролцож эмэгтэй багийн төрөлд 3-р байранд шалгаран УАШТ-нд өрсөлдөх 10 тамирчин эрхээ авлаа.

Мандал сумын иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагад ойн болон тариалангийн зурvas, ойжуулалт, нөхөн сэргээлт, байгалийн сэргэн ургалтад туслуулах, мэдээлэл өгөх зорилго бүхий “Тэрбум мод Мандал суманд” зөвлөгөөнийг зохион байгууллаа.

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн салбар зөвлөл, орон нутгийн аж ахуйн нэгж 19 байгууллагын 200 гаруй албан хаагчид хамтран сарын аяныг “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн эерэг соёлыг хамтдаа төлөвшүүлье” уриан дор эхлүүллээ.

Сумын Засаг даргын 2022 оны 03-р сарын 21-ний өдрийн “Ой, хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, ажлыг зохион байгуулах тухай” А/58 тоот, “Ой хээрийн түймрийн үед дайчилгаа зохион байгуулах, бэлтгэл бэлэн байдлыг хангах тухай” А/59 тоот захирамжуудын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор 79 нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж, албан байгууллагуудад хүргүүлэн, ойн санг гэрээгээр эзэмшдэг 11 нөхөрлөл, 20 мод бэлтгэлийн аж ахуйн нэгж байгууллагатай хурайшилтын үеийн хариуцлагын гэрээ байгуулсан.

Хөдөө аж ахуй, эко системийн тогтвортой байдлыг хангах тесөл /STREAM/-тэй хамтран “Ойн тогтвортой менежмент” уулзалт хэлэлцүүлгийг 16 нөхөрлөл, 16 аж ахуйн нэгж мэдээлэл өгч амжилттай зохион байгуулсан.

“Ноён уулын тусгай хамгаалалттай газарт орсон нөхөрлөл, аж ахуй нэгж байгууллагуудын талбайн хэмжээг хасах”, “Хараа голын эрэг орчмын газрыг нөхөрлөлд эзэмшүүлэх тухай”, “Ойн санг гэрээгээр эзэмшигч нөхөрлөл, аж ахуйн нэгжийн сумын Засаг даргатай байгуулсан гэрээ болон Ойн менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг дүгнэх загварт нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай” зэрэг асуудалд материалыг бүрдүүлэн сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн 12-р дугаар хуралдаанаар хэлэлцүүлэн шийдвэрлүүлсэн.

“Дэлхийн Зөн Монгол” ОУБ-ын Зүүнхараа орон нутгийн хөгжлийн хөтөлбөртэй хамтран 5 сургуулийн нийт 250 хүүхэд, хүүхдийн өөрөө удирдлагын 9 байгууллага оролцсон “Хөгжилд хөтөлсөн он жилүүд” арга хэмжээг зохион байгуулан өөрсдийн үйл ажиллагааны онцлогийг сурталчлан таниулж, түүгээр дамжуулан яаж хөгжиж ирсэн амжилтын түүхээсээ хуваалцлаа.

Тариалангийн талбайн оготно устгалыг 2 аж ахуйн нэгж 397 га талбайд, хаврын чийг хаалт 1 аж ахуйн нэгж 150 га талбайд хийгээд байна.

Сумын хэмжээнд төллөвөл зохих 41721 хээлтэгчээс 29533 толгой нь төллөж 30335 төл хүлээн авч, мал төллөлт 70,7 хувьтай байна.

“Төрийн дэмжлэг-тариаланч бидний итгэл найдвар” цахим хэлэлцүүлэгт сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга, сумын Засаг даргын орлогч, тосгодын захирагч, хөдөө аж ахуйн тасгийн мэргэжилтнүүд, тариаланч ногоочид нийт 56 иргэнийг хамрууллаа.

Орхон сум:

Сумын Засаг даргын 2021 оны А/05 дугаар захирамжийн дагуу уламжлал болгон иргэд олон нийтэд мэдээлэл, таниулга, тайлан мэдээг хүргэх зорилгоор “Мэдээллийн цаг” арга хэмжээг зохион байгуулж, уг үйл ажиллагаанд төр төсвийн 35 албан хаагч, 15 иргэн хамрагдаж, Засаг даргын Тамгын газрын албан хаагчид төрийн захиргаа, хууль эрх зүй, байгаль орчин, нийгмийн бодлого, татвар, нийгмийн даатгал, хөрөнгө оруулалт, халамж, хөдөлмөр эрхлэлт гэсэн 9 чиглэлээр мэдээлэл хүргэлээ.

Мал амьтны гоц халдварт шулхий /A01/ өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх ажлын хүрээнд аймгийн Мал эмнэлгийн газраас 11100 тун вакциныг татан төвлөрүүлж, 04 дүгээр сарын байдлаар 126 өрхийн 5241 үхэрт урьдчилан сэргийлэх тарилгыг хийгээд байна.

Сайхан суманд зохион байгуулагдсан Хугацаат цэргийн 1-р ээлжийн татлагад сумын хэмжээнд 86 хүүхдэд зарлан дуудах мэдэгдэл өгснөөс 25 хүүхдийг үзлэгт хамруулан ажиллалаа.

Сумын Засаг даргын 2022 оны А/29 тоот “Хүүхдийн төлөө зөвлөл байгуулах тухай” захирамжийг шинэчлэн 4 зорилтын хүрээнд 20 ажил арга хэмжээ зохион

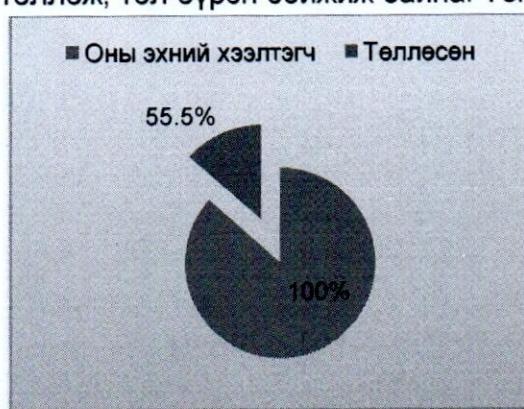
байгуулахаар төлөвлөөд байна. Мөн гэмт хэрэг, зерчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор “Унаач хүүхэд” тусгай арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулан ажиллаж байна.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нэгдсэн холбооноос тус суманд “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн зөвлөл”-ийг байгуулж, тэргүүнээ сонголоо.

Ойн тухай хуулиар хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, гарал үүслийн гэрчилгээгүй мод тээвэрлэсэн Орхон сумын харьят 4 иргэнд Зөрчлийн тухай хуулийн дагуу тус бүр 50.000 төгрөгийн торгуулийн арга хэмжээ тооцлоо.

Хаврын тариалалтын ажил эхэлж байгаатай холбогдуулан улаанбуудайн үр нөөцөлсөн аж ахуй нэгж, иргэдийн улаанбуудайн үрийг шинжилгээнд хамруулж тариалалтад гаргах бэлтгэл ажлыг хангулж байна. Одоогийн байдлаар 1 аж ахуй нэгж, 2 иргэн тариалалтын үрээ шинжилгээнд хамруулаад байна.

Сумын хэмжээнд нийт 43470 хээлтэгчээс 23952 хээлтэгч буюу 55.5 хувь нь төллөж, төл бүрэн бойжиж байна. Том малын хорогдол 0 хувьтай байна.

Орхонтуул сум:

Сумын Засаг даргын Тамгын газрын даргын тушаалаар “ХУУЛИЙН ЦАГ” арга хэмжээг 7 хоног бүрийн Лхагва гарагийн 17-18 цагийн хооронд төсвийн байгууллага бүр албан хаагчдад зохион байгуулж хэвшээд байна. Мөн иргэдэд мэдээлэл өгөх зорилгоор 7 хоногийн Пүрэв гарагт “ИРГЭН ТАНЫ МЭДЛЭГТ” арга хэмжээг Засаг даргын Тамгын газрын төрийн захиргааны ажилтнууд хуваарийн дагуу зохион байгуулж байна.

4-р сард Явуулын иргэний танхим үйлчилгээгээр Баянцогт 2-р багийн бор толгой хорооллын 20 иргэнд хөдөлмөр эрхлэлт, халамжийн чиглэлээр мэдээлэл хүргэж ажиллалаа. Е-Монголия Цахим төрийн үйлчилгээ болон харьяалал харгалзахгүй бүртгэх бүртгэлийн тадлаар иргэдэд сурталчлан таниулах, Улсын бүртгэлийн үйл ажиллагаа, цаг үеийн мэдээ мэдээлэл, Е-Монголия цахим нэгдсэн системд хэрхэн нэвтрэх талаар “Бор толгой хороолол”-ын айл өрхөөр 20 иргэнд, Ерөнхий боловсролын сургуулийн 9-12 дугаар ангийн сургачдад тус тус сургалт зохион байгуулсан

Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн 2022 оны 1 дүгээр тогтооолоор батлагдсан 2022-2023 онд хэрэгжих “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөр”, “Ахмадын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөр”, “Аж ахуй эрхлэгчдийг дэмжих хөтөлбөр”-ийг мэдээллийг иргэдэд сурталчлан төсөл хүлээн авах ажлыг зохион байгууллаа.

Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа зөвлөгөө өгөх үйлчилгээний ганцаарчилсан төрөлд нийт 20 иргэн, бүлгийн сургалтыг 1 удаа Орхонтуул ерөнхий боловсролыг сургуулийн 9-12 дундажийн сургалтын хамраалын ажлыг байгуулсан

Сумын засаг даргын 2021-2024 оын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 2.1.18. дахь заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор /Хүүхдийн эрхийг хамгаалах, өв тэгш хөгжүүлэх, амьдралын нөхцөлийг сайжруулахад зохистой арга хэмжээг авах/ Ерөнхий боловсролын сургуулийн хүүхдийн цүнхний жин хэт их байгаагаас хүүхдийн бие мах бодь, эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлж байгаа тул “Сурагчдын цүнхний стандарт мөрдүүлэх” тухай Засаг даргын А/43 тоот захирамж гарган захирамжийн хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

Сумын засаг даргын 2021-2024 оын үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 2.1.7. дахь заалтын хэрэгжүүлэх зорилгоор /“Хамтарсан баг”-ийн үйл ажиллагааг сайжруулан хүүхдийн өмнө тулгамдаж буй асуудлыг оновчтой шийдвэрлэн залуучуудын холбоо, хүүхдийн эрхийг хамгаалах байгууллагуудыг бодлогын түвшинд дэмжиж ажиллана./ сум тосгоны хэмжээнд 2 хамтарсан баг үйл ажиллагаа явуулж байна.

“Шүд эрүүл бол бие эрүүл” 2 сарын аяныг сургуулийн өмнөх боловсролын наснаас шүдээ зөв угаах, арчилах эрүүл ахуйн дадал хэвшилд сургах, шүдний цоорол өвчнийг бууруулах, эмчлэн эрүүлжүүлэх зорилготой зохион байгуулж байна.

“Илүүдэл жингүй-Эртээ Монгол” аяны хүрээнд хөдөлгөөний дутагдлаас урьдчилан сэргийлж ажлын байрны дасгал хөдөлгөөнийг өдөр бүр тогтсон цагт хийн ажилтан албан хаагчиддаа хэвшил болгон ажиллаж байна.

2021 оны жилийн эцсийн мал тооллогоор 813 малчин, мал бүхий өрхийн 255054 толгой мал тоологдож 115757 хээлтэгч мал төллөхөөс 75211 хээлтэгч төллөж, ботго 53, унага 1850, тугал 4320, хурга 37865, ишиг 31123, нийт 75211 төл хүлээн авч, төллөлт 81.2 хувьтай явагдаж байна. Том малын хорогдол адuu 24, үхэр 15, хонь 97, ямаа 121, нийт 257 том мал хорогдсон бол 486 төлийн хорогдолтой байна.

Мал, амьтны гоц халдварт шүлхий өвчний масс дархлаажуулалт манай сумын хувьд үхэр 20000, гахай 400 толгойд хийх ажлыг зохион байгуулж 6 баг ажиллаж байна. 04 дүгээр сарын байдлаар 12180 толгой үхэр, 82 толгой гахайд дархлаажуулалтыг хийж гүйцэтгэл 60 хувьтай явагдаж байна.

2022 оны хавар 12949 га-д улаанбуудай, 4198 га-д тосны ургамал, 258 га-д тэжээлийн ургамал, 358 га-д бусад үр тариа тариалж нийт 17730 га-д тариалалт хийх урьдчилсан мэдээтэй байна.

Хаврын тариалалтын техникийн судалгаа явагдаж дугуйт трактор 43, анжис 27, механик үрлүүр 36, хийн үрлүүр 2, борной 33, бул 4, өргөн холбоо 10, сийрүүлэгч 17, хор, гербицид цацагч 14 байна.

Газар тариалан эрхлэгчдийн орон нутаг, аймаг хоорондын тээвэрлэлт хийдэг тээврийн хэрэгсэл 5 тн-оос дээш даацтай нийт 9 автомашин байна.

Уул уурхайд олборлолт хийж байсан газруудад хяналт шалгалтаар хийх шалгалтын явцад 1 иргэн, 1 аж ахуйн нэгж хууль бусаар олборлолт хийх гэж байсныг илрүүлэн үйл ажиллагааг зогсоож албан мэдэгдэл хүргүүлэн ажилласан .

Сумын Засаг даргын 2022 оны “Ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх тухай” А/25 тоот захирамжийн дагуу иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагуудын галын анхан шатны багаж хэрэгслийн бэлэн байдлыг хангуулах чиглэлээр хугацаатай үүрэг даалгавар өгч хэрэгжилтийг хангуулан ажиллаж байна. Мөн тус сумын 1,2,3-р багуудад “Ой хээрийн түймрээс урьдчилсан сэргийлэх талаар” сургалт зохион байгуулан ажилласан..

Амьтны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах зорилгоор Туул болон Орхон голын сав газраар Цагдаагийн албатай хамтран эргүүл хяналт шалгалтуудыг зохион

байгуулж, шалгалтын явцад сумын 4 иргэн хууль бусаар загас агнаж байсныг газар дээр нь шийдвэрлэн Зөрчлийг илрүүлэн хуулийн дагуу хариуцлага тооцож ажилласан.

Сайхан сум:

Сайхан суманд 2022 оны 1 дүгээр ээлжийн цэрэг татлага аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/126, сумын Засаг даргын 2022 оны А/65 захирамжийн дагуу зохион байгуулагдаж Сант, Орхон, Орхонтуул, Баруунбүрэн Сайхан сумдын 18-25 насны хоёрдугаар зэргийн бэлтгэл үүрэгтэн залуус цэргийн үзлэгт хамрагдлаа.

"Бүх нийтийн их цэвэрлэгээ-2022" аяныг зохион байгуулж, 59 байгууллага оролцож 168 тн хог хаягдал цэвэрлэлээ.

Сумын Засаг даргын 2022 оны А/58 захирамжийн дагуу Сайхан сумын төр, төсвийн болон хувийн хэвшлийн байгууллагууд, иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал хамтарсан удирдах ажилтны зөвлөгөөн зохион байгуулагдлаа. Тус зөвлөгөөнөөр төр, төсвийн байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг баталж 2021 оны ажлаа дүгнэн 2022 онд хийж хэрэгжүүлэх ажлаа хэлэлцлээ.

Аймгийн аварга шалгаруулах үндэсний бөхийн барилдааныг Сэлэнгэ аймгийн үндэсний бөхийн холбоотой хамтран Сайхан суманд зохион байгууллаа. Сумын цолтой болон залуу бөхчүүдийн барилдаанд 45 бөх оролцон барилдсанаас:

1-р байрт Сайхан сумын харьят сумын заан О.Төрбат

2-р байрт сумын заан А.Амархүү

3-р байрт сумын заан Э.Алтанбаяр

4-р байрт сумын заан Э.Энхтувшин

5-р байрт сумын заан Д.Хосбаяр

6-р байрт сумын заан Д.Баатарсайхан нар шалгарлаа.

Аймгийн цолтой бөхчүүдийн барилдаанд 14 бөх оролцон барилдсанаас

1-р байрт аймгийн харцага Б.Ганбаяр

2-р байрт аймгийн харцага Н.Ширчинхүү

3-р байрт аймгийн начин Б.Батжаргал

4-р байрт аймгийн начин Б.Баатарболд

5-р байрт аймгийн начин П.Алтанхуяг

6-р байрт аймгийн начин Б.Улаалзана нар шалгарлаа. Тэмцээний үеэр Сайхан сумын ахмад бөхчүүд, бөхийн зүтгэлтнүүдэд болон улсын цолтой бөхчүүдэд хүндэтгэл үзүүллээ.

Хүнс худалдаа, хоол үйлдвэрлэлийн нийт 40 гаруй газруудад Хүнсний тухай хууль, Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулиудын хэрэгжилт, Жижиглэн худалдааны газар, түүний үйлчилгээ MNS-5021-1:2019, Хоол үйлдвэрлэл үйлчилгээний газарт тавих шаардлага MNS 4946:2019 стандартын хэрэгжилтийг хэрхэн хангаж ажиллах тухай 120 ширхэг гарын авлага, Мэргэжлийн хяналтын газрын 2022 оны өдрийн 01/168 тоот 40 ширхэг зөвлөмжийг тарааж зөвлөх үйлчилгээ өгч ажиллалаа.

Сумын хэмжээнд 11000 га талбайд уринш хийж иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага 670 тн үрийн будаа нөөцөлсөн ба дутагдалтай 873 тн үрийн будааг ХААДС-аас иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага урьдчилгаа төлөлттэй зээлийн гэрээгээр авсан байна. ХААДС-аас авсан улаанбуудай үрийн 79.6 хувь буюу 615 тн элит үр, 20.4 хувь ба 258 тн дотоод үр байна.

04 дүгээр сарын байдлаар том малын зүй бус хорогдол 26, мал төллөлт 42805 буюу 70 хувьтай явагдаж байна.

Тус суманд 04 дүгээр сард Коронавируст (COVID-19) халдварын тохиолдол 1 бүртгэгдэж, холбогдох арга хэмжээг авч ажиллалаа.

Сант сум:

Сумын хэмжээнд 36611 эх мал төллөж, мал төллөлт 78 хувьтай. Үүнээс гүү 889, үнээс 3275, хонь 19652, ямаа 12795 төллөснөөс 194 төл хорогдож төл бойжилт 99,5 хувьтай байна. Том малын зүй бус хорогдол 92 бүртгэгдсэн нь нийт малын 0,9 хувийг зээлж байна.

Сумын хэмжээнд шүлхий өвчний вакцинжуулалтын ажлыг зохион байгуулж эхний ээлжид ирсэн 9100 тун вакциныг, 9100 үхрийг дархлаажууллаа.

Сумын “Малчдын зөвлөгөөн”-ийг зохион байгуулж нийт 104 хүн оролцож, зөвлөгөөнд аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 3, Малын удмын сангийн үндэсний төвийн 2 мэргэжилтэн, “Монгол Ви И Ти Нет” ТББ урилгаар оролцсон бөгөөд “Улс, аймгаас баримталж буй бодлого шийдвэр”, “Сэлэнгэ аймгийн мал аж ахуйн өнөөгийн байдал, цаашдын бодлого зорилт”, “Малын чанар сайжруулахад зохиомол хээлтүүлгийн ач холбогдол”, “Малын халдварт өвчин”, “Малын паразит өвчин”, “Мал эмнэлгийн эдийн засгийн ач холбогдол” сэдвээр мэдээлэл хийж, малын эмийн үзэсгэлэн, худалдаа зохион байгуулав. Сумын ЗДТГ-аас “Сумын мал аж ахуйн салбарын өнөөгийн байдал, цаашдын зорилт, зорилтыг хэрэгжүүлэх арга зам”, “Байгаль орчныг хамгаалахад малчдын оролцоо”, “Малын чанар сайжруулахын ач холбогдол” сэдвээр илтгэл мэдээлэл хүргэсэн байна.

Аймгийн Засаг даргын 2022 оны “Хугацаат цэргийн албаны ээлжит татлага зохион байгуулах тухай” А/126 дугаар захирамжийн дагуу цэрэг татлагат 45 хүн хамрагдлаа.

Нийтийн хог цэвэрлэгээний ажлыг зохион байгуулж 9 аж ахуйн нэгж байгууллагын 112 хүн оролцож, 20 м/куб хог хаягдлыг цэвэрлэж тээвэрлэлээ.

Сумын Засаг даргын 2022 оны “Гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсэг байгуулах тухай” А/37 дугаар захирамжаар ой хээрийн түймрийн үед ажиллах гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсгийн бие бүрэлдэхүүнийг шинэчилж 2 бүлэг 16 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр байгууллаа. Бие бүрэлдэхүүнд бэлэн байдлыг хангах дадлага сургуулилтыг туршилтын журмаар зохион байгуулж ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх санамж зөвлөгөөг өглөө.

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн сарын аяны хүрээнд “Аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн зэрэг соёлыг хамтдаа төлөвшүүлье” уриалга гаргаж цахим орчинд 15 удаагийн давтамжтай зөвлөмж мэдээлэл байршуулсан. Мөн ЕБС-ийн 1-12 дугаар ангийн сурагчдын дунд “Эрүүл мэндийн зэрэг соёлыг төлөвшүүлье” 10 хоногийн аяныг “Дэлхийн Зөн Монгол” ОУБ-тай хамтран зарлаж хүүхдийн тэвчишгүй хөдөлмөрийг устгах, хүүхдийг бүхий л төрлийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх ажлын зохион байгуулж байна.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний аймгийн Салбар Зөвлөл Сант суманд ажиллаж хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний сумын Салбар Зөвлөлийн дарга, тэргүүлэгч 9 хүнийг сонгож “Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний ажлын байрыг дэмжих хөтөлбөр”-ийн талаар мэдээлэл хийлээ. Тухайн арга хэмжээнд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн төлөөлөл 37 хүн хамрагдлаа.

“Спортлог Сэлэнгэчүүд” арга хэмжээний хүрээнд Орхон бүсийн төрийн захиргааны албан хаагчдын урлаг, спортын нөхөрсөг уралдаан тэмцээнийг зохион байгууллаа. Шатар, Олс таталт, Дартс, Ширээний теннис, Гар бөмбөг гэсэн спортын 5

төрөл, Мэндчилгээ, Гоцпол дуу, Дуэт дуу, Хамтлаг бүжиг, Шугаман бүжиг гэсэн урлагийн 5 үзүүлбэрээр авьяас чадвар авхаалж самбаа, хурд хүчээ сорьж өрсөлдсөнөөс нийлбэр дүнгээр Сайхан сумын Б.Мөнхболд ахлагчтай баг тэргүүн байр, Сант сумын С.Шижирбаатар ахлагчтай баг дэд байр, Хушаат сумын Н.Пүрэвбат ахлагчтай баг гутгаар байранд тус тус шалгарлаа. Мөн уг арга хэмжээний үеэр Сант, Орхон сумын ерөнхий боловсролын сургуультай хамтран “Уран нүүдэл” ёсвөрийн шатрын тэмцээнийг зохион байгууллаа. Тэмцээн эрэгтэй 6, эмэгтэй 6 насны ангилалд Швейцар системээр зохион байгуулдаж нийт 72 сургач хамрагдлаа.

Сумын ЗДТГ-аас “Дэлхийн Зөн Монгол” ОУБ-ын Сэлэнгэ нутгийн хөтөлбөртэй хамтран “Халамжаас-Хөдөлмөрт” өдөрлөг арга хэмжээг зохион байгуулж сумын “Төгсөлтийн аргачлал” арга хэмжээнд хамрагдаж байгаа 20 өрх, Орхон сумын 30 өрх нийт зорилтот бүлгийн 50 иргэн хамрагдлаа. Арга хэмжээнд “Хүүхэд хамгаалал”, “Хүүхдийн тэвчишгүй хөдөлмөрийг устгах” сургалт, “Халамжаас-Хөдөлмөр эрхлэлт рүү” бодлогын хүрээнд Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлөөс баталсан 7 хөтөлбөрийг танилцуулж, “Дэлхийн Зөн Монгол” ОУБ-аас хүүхэд хамгааллын чиглэлээр мэдлэг нэмэх танин мэдэхүйн АХА тэмцээн, гар бөмбөгийн тэмцээн, ажлын байрны дасгал, шугаман бүжгийн үзүүлбэр үзүүллээ.

“Дэлхийн Зөн Монгол” ОУБ, “Сэлэнгэ нутгийн хөтөлбөр”, “Ховор угалз” сургалтын төвтэй хамтран эсгий эдлэл, гар урлалын сургалтыг 5 хоног зохион байгуулж 6 иргэний хамруулж чадамжийн гэрчилгээ олголоо.

Татвар төлөгчдийн өдөрт зориулсан “Миний мэдэх татвар” сэдэвт гар зургийн уралдаанд ерөнхий боловсролын сургуулийн бага, дунд, ахлах бүлгийн 47 сургчдын бүтээл ирснээс 8 бүтээлийг шалгаруулж, дараагийн шатны байгууллагад хүргүүллээ.

Сүхбаатар сум:

Сумын Засаг даргын 2022 оны “Нийтийн эргүүл ажиллуулах тухай” А/57 дугаар захирамжийн дагуу 2022 оны 03 дугаар сарын 11-ний өдрөөс 2022 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдрийг хүртэлх хугацаанд захирамжийн хэрэгжилтийг ханган ажиллана. Захирамжийн дагуу тус сард төр, төсвийн 6 байгууллагын 36 албан хаагч аймгийн Цагдаагийн газартай хамтран нийтийн эргүүлд ажиллалаа.

Олон Улсын хөдөлмөрийн байгууллагаас гаргасан “Аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн зерэг соёлыг хамтдаа төлөвшүүлье” уриан доор “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сарын аян-2022” арга хэмжээний нээлтийн ажиллагааг аймгийн Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн гурван талт салбар хорооноос зохион байгуулсан бөгөөд аяны нээлтийн ажиллагаанд сумын Засаг даргын Тамгын газрын 30 гаруй албан хаагч оролцсон. Уг аяны арга хэмжээний үеэр үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, ажилтны эрүүл мэндийг хамгаалах ажилд идэвх санаачилгатай ажиллаж байгаа “Дархан Сэлэнгийн цахилгаан түгээх сүлжээ” ХХК-ий хамт олныг өргөмжлөл, мөнгөн шагналаар шагнаж урамшууллаа.

Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн 1991 оны 115 дугаар зарлигийн хавсралтаар батлагдсан “Бүгд Найрамдах Монгол ард улсын хүн ам зүйн талаар баримтлах чиглэл”-ийн дагуу жил бүр зохион байгуулагддаг “Угийн бичиг” сэдэвт сургалтыг тус сумын Засаг даргын Тамгын газар, Угийн бичгийн холбоотой хамтран 8 багийн иргэдийн дунд зохион байгуулж, 200 гаруй иргэн хамрагдсан.

Аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/47 тоот захирамжийн дагуу “Дэлгэцийн донтолтоос сэргийлж, эрүүл мэндээ хамгаалцгаая” аяны хүрээнд тус сумын Улсын

тэргүүний 4-р цэцэрлэг “Аз жаргалтай гэр бүл” эцэг эхийн зохион байгуулж, тус цэцэрлэгийн хүүхдүүдийн 200 гаруй эцэг эх оролцсон.

Монгол Улсын Ерөнхий сайдын санаачилгаар зохион байгуулагдаж буй “Илүүдэл жингүй-Эртэч Монгол” аяны хүрээнд тус сумын нийтийн цэнгээт бүжгийн хосын аварга шалгаруулах “Сэлэнгийн Хавар-2022” бүжгийн тэмцээнийг сумын Засаг даргын Тамгын газар “Цэнгээнт Аяз” бүжгийн холбоотой хамтран зохион байгууллалаа. Уг тэмцээнд эрэгтэй-эмэгтэй, эмэгтэй-эмэгтэй хос гэсэн төрлөөр 40-50 нас, 50-60 нас, 60-аас дээш насны ангилалд Уран вальс, Хурдан фокстрот, Удаан фокстрот, Танго, Коронбейниек, Полько, Вальсвостон, Түстел, Подсани зэрэг стандарт бүжгийн төрлүүдээр өрсөлдлөө.

“Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийн хэмжээг шинэчлэн тогтоо тухай журам”, “Сумын төвийн ногоон байгууламжийг мал тэжээвэр амьтнаас хамгаалах тухай журам”-ыг сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлаар хэлэлцүүлэн батлуулахаар бэлтгэл ажлыг ханганд, Захиргааны ерөнхий хуулийн 26, 27 дугаар зүйлд заасны дагуу дээрх журмын сонсох ажиллагааг 8 багийн иргэдийн дунд зохион байгуулж, нийт 50 иргэн оролцсон.

Сумын Засаг даргын 2022 оны А/110 тоот захирамжийн дагуу “Цэмцгэр Сүхбаатарчууд, ногоон хотын төлөө хамтдаа” болзолт аяныг 2022 оны 04 дүгээр сарын 25-ны өдрөөс 06 дугаар сарын 24-ний өдрийн хооронд тус суманд үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуй нэгж байгууллагууд, Сууц өмчлөгчдийн холбоо, 8 багийн иргэдийн дунд зохион байгуулж, аяны хүрээнд “Нийгмийн эрүүл мэнд-Гэр бүлийн эрүүл мэндийн боловсрол хөгжил” ТББ-тай хамтран “Нийгмийн эрүүл мэндийн хөгжлийн чиг хандлага” сэдвийн хүрээнд хог хаягдлын хор уршиг, аюулын талаарх сургалтыг хийж, сургалтад сумын Засаг дарга, 8 багийн Засаг дарга, Сууц өмчлөгчдийн холбооны төлөөлөл 8 иргэн оролцсон.

Хүнс Хөдөө Аж Ахуйн Хөгжлийн Яамнаас хөнгөлөлттэй олгож буй хүнсний ногооны үрийг тус сумын төмс хүнсний ногоо тариалдаг 136 иргэнд олгосон.

Тус сумын Засаг даргын Тамгын газар, “Дампилхайрхан” Мал эмнэлгийн малын эмч нар хамтран Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны “Сургуулийн орчинд худалдаалахыг хориглох хүнсний бүтээгдэхүүний жагсаалт” батлах А/369 дугаар тушаал болон холбогдох хууль тогтоомжийн хэрэгжилтийг хангуулах, зөрчил, дутагдал, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, мэргэжил арга зүйн зөвлөмж өгөх зорилготой хяналт шалгалтыг Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн орчинд үйл ажиллагаа явуулж байгаа хүнсний дэлгүүр, мөн мах, махан бүтээгдэхүүн худалдан борлуулдаг нийт 20 аж ахуй нэгж байгууллагуудын дунд зохион байгууллаа.

2022 оны нэгдүгээр ээлжийн хугацаат цэргийн албаны татлагыг тус суманд зохион байгуулгахтай холбогдуулан сумын Засаг даргын 2022 оны А/111 тоот захирамжаар архи, согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх тусгай зөвшөөрөлтэй 80 аж ахуй нэгжийн архи, согтууруулах ундаа худалдах, түүгээр үйлчлэх үйл ажиллагаанд 2022 оны 04 дүгээр сарын 25-28-ны өдрүүдэд түр хориг тогтоож, хяналт тавин ажиллалаа.

2022 онд Улс, аймаг, Орон нутгийн хөрөнгөөр дараах ажлууд хийгдэхээр зураг төсвийн гэрээг зураг төсвийн компаниудтай байгуулан тендер зарлан ажиллаж байна.

1. Аймгийн хөрөнгө оруулалтаар:

№	Төсөл арга хэмжээний нэр, хүчин чадал, байршил	Төсөвт өртөг
1	Ерөнхий боловсролын 6-р сургуулийн сантехник, худгийн засвар	60,000.00

2. Орон нутгийн хөрөнгөөр :

1	Хонгорморьт 1-р багт хашаа	20.000.00
2	Орхон 6-р багт талбай шинээр байгуулах	45.000.00
3	Үндэсний спортын тоног төхөөрөмж	5.000.00
4	Сумын ЗДТГ-т машин худалдан авах	25.000.00
5	Нийтийн тээврийн үйлчилгээний бага оврын автобус худалдан авах	19.500.00
6	Боргувээ 5-р багийн Бойны тохойн гэрэлтүүлэг	20.000.00
7	Сумын Засаг даргын Тамгын газрын Иргэний танхимын засвар	20.000.00
8	Баянхан 4-рбаг 16 айлын орон сууцны гадна засвар	30.069.90

3. Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр:

1	Алслагдсан багуудад хог тээврийн авто машин авах 1.3.4.5.8-р багт	125.000.00
2	Ган замын 7-р багт нийтийн эзэмшлийн жишиг гудамж талбай байгуулах	400.000.00
3	Салхит 3-р багт тоглоомын талбай	50.000.00
4	Буурхээр 8-р багт тоглоомын талбай	50.000.00
5	1-8-р багийн гэрэлтүүлгийн засвар	17.896.00

4. Замын сангийн хөрөнгөөр:

1	Сүхбаатар сумын зам засвар, тэмдэг тэмдэглэгээ замын гэрэлтүүлэг	50.000.000
---	--	------------

Түшиг сум:

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 9 дүгээр хуралдаан хуралдаж, Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг явцыг хэлэлцэж, хангалаалттай үнэлэлт өгсөн.

Сумын хэмжээнд “Хүүхдэд зэлтэй Түшиг сүм” болох зорилтыг дэвшүүлж, иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар “Хүүхдэд зэлтэй Түшиг сүм санаачилга” хөтөлбөрийг хэлэлцүүлж баттууллаа.

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сарын аяны хүрээнд “Аюулгүй байдал эрүүл мэндийн зэрэг соёлыг хамтдаа төлөвшүүлье” уриатайгаар өдөрлөг арга хэмжээг зохион байгуулж, арга хэмжээний хүрээнд “Ажлын байрны эрүүл ахуй”, “Сурагчдын хоолны эрүүл ахуй”, “Боловсролын байгууллагын эрүүл ахуйн соёл” сэдвүүдийн хүрээнд мэдээлэл хийлзээ.

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн нэгдсэн холбооны ажлын хэсэг суманд ажиллаж хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд болон хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй эцэг, эхчүүдтэй уулзалт зохион байгуулж, санал солилцоо. Мөн сумын хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн холбоог байгуулж тэргүүнээс сонгогдоо.

Аймгийн хэмжээнд зохион байгуулагдах Гамшигаас хамгаалах иж бүрэн сургуулийн бэлтгэл хангах ажлын хэсгийг Засаг даргын орлогчоор ахлуулан 9 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр байгуулж, сумын Онцгой комисс, гамшигаас хамгаалах мэргэжлийн ангийн бүрэлдэхүүнийг шинэчилж, томилгоожууллаа.

Сумын Засаг даргын 2022 оны А/39 тоот захирамжаар 7 хоног бүрийн баасан гарагт бүх нийтийн цэвэрлэгээний өдөр байхаар тогтож, 04 дүгээр сард 3 удаагийн хог цэвэрлэгээг зохион байгууллаа. Хог цэвэрлэгээнд нийт давхардсан тоогоор 119 төрийн албан хаагчид, 48 иргэн оролцож, 7 тээврийн хэрэгсэл ажиллалаа.

Малын гоц халдварт шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх вакцинуулалтын ажлын хэсгийг Засаг даргын орлогчоор ахлуулан байгуулж, вакцинуулалтын явц 70 хувьтай явагдаж байна.

Тайлант хугацаанд нийт 18190 толгой мал төллөснөөс Гүү 200, Үнээ 1769, Хонь 10000, Ямаа 6221 толгой мал төллөж, 18215 толгой төл бойжиж байна. Бойжиж байгаа төлийг төрөлжүүлбэл унага 200, тугал 1770, хурга 10010, ишиг 6235 толгой байна.

Төмс, хүнсний ногооны зориулалтаар хашаандаа болон хээрээр тариалахаар давхардсан тоогоор 126 иргэн тариалах төлөвлөгөөтэй байна. Мөн хээрээр тариалах төмс, хүнсний ногооны талбайн судалгааг гаргаж 36 иргэний 71,9 га талбай ашиглах боломжтой байна. Хаврын тариалалт эхлэхтэй холбогдуулан 3 аж ахуйн нэгжийн улаанбуудайн үрийн дээжийг аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газарт хүргүүллээ.

Мод бэлтгэх хуваарийн дагуу УБТЗ-ын Мод боловсруулах үйлдвэр 2 талбайгаас 750 м3 хэрэглээний мод, 200 м3 түлээг бэлтгэж тээвэрлэсэн. "Шинэбадрах" ХХК 1 талбайгаас 140 м3, "Мойлт нуга" ХХК 1 талбайгаас 300 м3 нарсыг бэлтгэж, тээвэрлэлтийн явцад хяналт тавьж ажилласан.

Ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх хариуцлагатай жижүүрийн хуваарийг сумын Засаг даргын 2022 оны А/34 тоот захирамжаар томилж, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна.

"Ковид-19" халдварын сэргээгдэх 4 дүгээр тунд 18 иргэнийг хамрууллаа.

Хушаат сум:

Улсын Онцгой комиссын 02 тоот тогтоолын дагуу шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтын ажилд 11700 толгой үхэр, 61 гахайг хамруулан хяналт тавин ажиллаж байна.

Сумын хэмжээнд малын Шөвөг яр өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтын ажилд 25000 тун вакцинуулалтыг хийж гүйцэтгэсэн ба малчид мал бүхий иргэдэд халдварт өвчний гарын авлага, цахим хаягаар дамжуулан сээрэмжлүүлгийг хүргүүлэн ажиллаж байна.

Сумын хэмжээнд нийт 22695 төл /унага 26, тугал 649, хурга 14200, ишиг 7820/ эсэн мэнд бойжиж 65 том мал /адуу-0, үхэр-8, хонь-32, ямаа-25/-ын зүй бус хорогдол гарсан.

Сумын Засаг дарга, Засаг даргын Тамгын газар, газар тариалангийн үйлдвэрлэл эрхэлдэг аж ахуй нэгжүүдтэй "Хамтран ажиллах гэрээ" байгуулахаар бэлтгэж байна. Газар тариалангийн талбайн хөрсний үржил шимийг хамгаалах зорилгоор 158 га талбайг хашаажуулалт хийсэн.

Ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх зөвлөмжийг 70 гаруй иргэнд өгч, Амьтны тухай, Ойн тухай хуулиудыг хэрэгжүүлэх үзлэг шалгалтыг явуулж нийт 42 тээврийн хэрэгслийг шалгаж хуулийн зөвлөгөө өгч ажиллалаа.

Худэр сум:

Орон нутгийн төсвийн 159,773,494 мянган төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Цэцэрлэгийн гадна фасад засварлах тендерийн сонгон шалгаруулалтын ажлыг үнэлгээний хороо зохион байгуулж "Сэлэнгэ Ундрам" ХХК шалгарч гэрээгээ байгуулаад байна.

Сумын хэмжээнд мал бойжилт унага 100, тугал 200, хурга 2100, ишиг 2200 нийт 4600 төл мал бойжоод байна. Малын хорогдол адуу 2, үхэр 2, хонь 174, ямаа 90 нийт 268 том мал хорогдолтой байна.

Сум хөгжүүлэх сангийн зээл Хоршоо хөгжүүлэх зээл болсонтой холбогдуулан АНУ-ын Олон улсын хөгжлийн агентлагийн "Бэст" сургалтын төвтэй хамтран "Хоршооны тухай ойлголт, хоршооны засаглалыг сайжруулах нь" сэдвээр сургалтыг зохион байгуулж 42 иргэн хамрагдсан.

“Хүрээлэн буй орчны эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор Жалга, Сөдтэйн чиглэлд хяналтын цэгийг сумын Засаг даргын 2022 оны А/39 тоот захирамжийн дагуу ажиллуулж байна. Хяналтын цэгт Эрэн хайх салбар, ойн сан гэрээгээр эзэмшигч нөхөрлөлүүдтэй хамтран үүрэг гүйцэтгэн хяналт тавин ажиллаж байна.

Тайлант сард төлөвлөгөөт хяналт шалгалтын ажлыг 2 удаа зохион байгуулж илэрсэн дутагдлыг арилгуулахаар аж ахуйн нэгжид мэдэгдлийг хургуулж хяналт тавьж ажилласан.

Хуш модны ашиглалт, хамгаалалт, хууль, эрх зүйн орчин, ойн дагалт баялгийн ашиглалт, тулгамдаж байгаа асуудал, цаашид авах арга хэмжээний талаарх хэлэлцүүлэгт холбогдох албан хаагчид болон ойн санг гэрээгээр эзэмшигч нөхөрлөл, аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэд нийт 36 хүн хамрагдсан. Хэлэлцүүлэгт оролцогчид хуш модыг хамгаалах талаар холбогдох хууль, журмыг шинэчлэх, салбар хоорондын уялдаа холбоог сайжруулах, нөөц ашиглах төлбөрийн хэмжээг нэмэгдүүлэх, хяналтыг сайжруулж хариуцлагыг нэмэгдүүлэх зэрэг саналыг дэвшүүллээ.

Аймгийн Мэргэжлийн хяналтын газраас зохион байгуулсан төлөвлөгөөт бус хяналт шалгалтад хамрагдаж, ойгоос мод бэлтгэх хуваарь авсан 22 мэргэжлийн байгууллагын мод бэлтгэсэн талбай, гүйцэтгэлд хяналт тавьж, холбогдох бичиг баримтыг шалгаж мэргэжил арга зүйгээр хангаж ажиллалаа.

“Аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн зерэг соёлыг хамтдаа төлөвшүүлье” уриан дор Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сарын аяныг өрнүүлж уг арга хэмжээнд төсвийн байгууллагын ажилчид, аж ахуй нэгж, байгууллагын Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуй хариуцсан ажилтнууд, иргэдийн төлөөллийг оролцуулан нийт 35 иргэн хамрагдлаа.

Цагааннуур сум:

Эрүүл мэндийн салбарын ажилчдын өдөрт зориулан Цагааннуур, Ерөө бүсийн эрүүл мэндийн салбарын эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, ажилчдын олон төрөлт спорт тэмцээн зохион байгуулсан. Тэмцээнд 10 сум, тосгоны 120 эмч, ажилчид оролцсон.

Идэвхтэй ажил хайгчаар 64 иргэн бүртгүүлснээс шинэ ажлын байранд 17, зуучлалаар 15 иргэнийг ажлын байртай болгосон.

“Аюулгүй байдал, эрүүл мэндийн зерэг соёлыг хамтдаа төлөвшүүлье” уриан дор зохион байгуулагдаж буй “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сарын аян-2022” арга хэмжээний хүрээнд сумын нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж буй 4 аж ахуйн нэгж, байгууллагад Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байгаа талаар хяналт шалгалт хийж, зөвлөн тусалж ажиллалаа.

Сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд санхүүгийн тайлангийн аудит хийгдэж “ЗӨРЧИЛГҮЙ” санал дүгнэлт авсан. Дүгнэлт гарсантай холбогдуулан төсвийн ерөнхийлөн захирагч болон төсөвт байгууллагын дарга, эрхлэгч, нягтлан бодогч наарт танилцуулан гарсан алдаа зөрчил, цаашид авч хэрэгжүүлэх ажил арга хэмжээний талаар арга зүйн зөвлөгөө өгсөн.

Улсын мал эмнэлэг ариун цэврийн төв лабораторийн 03 дугаар сарын 22-ны өдрийн 22/1168 тоот шинжилгээний дүнгээр суманд мал, амьтны гоц халдварт шүлхий өвчний тохиолдол батлагдсан. Сумын Засаг даргын А/36 тоот захирамжаар голомтын бүсэд 28 хоногийн хугацаатай “Хорио цээрийн дэглэм” тогтоож хяналтын 3 цэгт пост гарган хүн, тээврийн хэрэгслийн орох, гарах хөдөлгөөнийг бүрэн хаасан.

Сумын Засаг даргын А/40 тоот захирамжаар эрүүл, хамгаалалтын бүсэд яаралтай дархлаажуулалтын ажлыг зохион байгуулж, 591 өрх, 3 аж ахуйн нэгжийн 24400 үхэр, 1350 гахай, 16097 хонь, 17859 толгой ямаа нийт 59709 толгой мэдрэмтгий мал амьтныг хамруулсан. Өвчний шинж тэмдэг илэрсэн өрхийн хашаа хороо, өвөлжөөний 8165 м² талбайг халдвартгүйтгэсэн.

Том малын зүй бус хорогдоор 495 толгой мал хорогдсон. Үүнээс адуу 3, үхэр 42, хонь 221, ямаа 229 байна.

Оргих 1 дүгээр багийн 168 малчин өрхийн 352, Хуурч 2 дугаар багийн 43 өрхийн 75 иргэнд ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх санамж өгч, гарын үсгийн баталгаа гаргуулан ажиллалаа.

Шаамар сум:

Сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2021 оны 41 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Гэр бүл хүүхдэд ээлтэй орчин байх”, “Монгол бичиг” сумын дэд хөтөлбөрийг 2022 онд хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөний дагуу сургалтыг Даваа гариг бүр хийж тогтмолжуулан ажиллаж байна.

Аймгийн Засаг даргын 2021 оны А/15 тоот захирамж “Бүх нийтийн ариутгал халдвартгүүлэлтийн эрчимжүүлэх” ажлын хүрээнд Шаамар сум Дулаанхаан тосгоны төр төсвийн нийт 32, худалдаа үйлчилгээний 18 байгууллагын нийт 21586,2 м² талбайд ариутгал халдвартгүүлэлт хийж ажилласан.

Шаамар сумын “Бид Шаамарын зөгийчид 2022” зөвлөгөөнийг зохион байгуулж, зөвлөгөөнөөр аймгийн Засаг даргын жуух, сумын Засаг даргын жуух, залуучуудын байгууллага үүсч хөгжсөний 100 жилийн ойн медалиар сумын шилдэг зөгийчдийг шалгаруулж, Зөгий эрхлэгч иргэдийн холбооноос гар бөмбөгийн тэмцээн, Засаг даргын Тамгын газраас хүүхэд, багачуудын дунд “Миний аав, ээж зөгийчин” гар зураг, шүлгийн уралдаан, “Зөгийний тухай . . .” эссе бичлэгийн уралдааныг зохион байгууллаа.

Аймгийн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн холбоотой хамтран сумын хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн уулзалтыг зохион байгууллаа. Уулзалтын үеэр сумын хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн холбоог байгуулж, холбооны тэргүүн, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй эцэг эхийн зөвлөлийн тэргүүнийг сонгож ажилласан.

Улсын Онцгой комиссын 2022 оны 02 дугаар тогтоол, Мал эмнэлгийн өрөнхий газрын даргын А/77 тоот тушаалаар “Шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтын арга хэмжээ”-г зохион байгуулж нийт 220 өрхийн, 7391 үхэр, 181 гахайг вакцинжуулалтад хамруулан ажиллалаа.

